

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDAKİ KEMAN KURSU
PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Behiye UÇAR
ORCID: 0000-0002-1432-6648

Danışman
Doç. Dr. Yakup AKSOY
ORCID: 0000-0002-9243-0133

Konya –2025

ÖN SÖZ

Millî Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı özengen müzik eğitimi veren bir müzik kursunda çalışmaktayım. Çalışma hayatımda MEB'in keman kursu programına yönelik bazı sorunlar ile karşılaştım ve başka öğretmenlerin de benzer sorunlar yaşadıklarını düşünmekteyim. Bu düşünce ve yaşadığım deneyimler beni bu çalışmaya iten sebeplerin başında gelmekteydi. Bu çalışmanın hazırlanmasında ışığı ile yolumu aydınlatan ve beni bu süreçte cesaretlendiren, ilgisi, sabrı, özverisi, öneri ve yönlendirmeleri ile bana her daim yol gösterip bilgi ve desteklerini esirgemeyen, öğrencisi olduğum için şanslı hissettiğim ve gurur duyduğum sevgili danışmanım Doç. Dr. Yakup AKSOY'a sonsuz teşekkür ederim. Hayatımın her alanında beni destekleyen sevgili aileme ve dostlarıma şükranlarımı sunarım.

Behiye UÇAR
OCAK 2025

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
2. ALAN YAZIN	6
2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	6
2.1.1. Eğitim	6
2.1.2. Öğretim	6
2.1.3. Öğretim plan ve programı	7
2.1.4. Müzik eğitimi	8
2.1.5. Özengen müzik eğitimi	9
2.1.6. Keman eğitimi	9
2.2. İlgili Araştırmalar	10
3. YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	14
3.3. Veri Toplama Araçları	16
3.4. Verilerin Toplanması.....	16
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	16
3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği.....	17
4. BULGULAR	18
4.1. Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular	18
4.2. İkinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular	20
4.3. Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular	24
4.4. Dördüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular	28

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	39
5.1. Tartışma	39
5.2. Sonuç	41
5.3. Öneriler.....	42
KAYNAKLAR.....	43
EKLER	48

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Keman Kursu Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri başlıklı tez çalışmamın toplam **49** sayfalık kısmına ilişkin, 8/11/2024 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%16** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

8/01/2025

Behiye UÇAR

Doç. Dr. Yakup AKSOY

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

8/01/2025

Behiye UÇAR

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

%: Yüzde

f: Frekans

K: Katılımcı

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

GSL: Güzel Sanatlar Lisesi

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDAKİ KEMAN KURSU PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Behiye UÇAR

Özengen müzik eğitimi veren kurumlar içerisinde özel müzik kursları önemli bir yer tutar. Her yaşta birey bu kurslar aracılığı ile müzik eğitimi alabilir. Bu kurslarda verilen müzik eğitiminin bir program dâhilinde yürütülmesi ve kullanılan programın işlevsel ve güncel bir öğretim programı olması eğitim yararlılığı açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı özengen müzik eğitimi kurumlarındaki keman kursu programına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilim) deseninde tasarlanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ve Konya illerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı özel müzik kurslarında keman eğitimi veren Ankara ilinden 11 Konya ilinden ise 13 olmak üzere toplam 24 keman öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre özengen müzik eğitimi veren kurumlarda MEB'in keman kursu programını çok az öğretmenin kullandığı, programın birçok öğretmen tarafından bilinmediği, bilenlerin ise bazı eksikliklerden dolayı programı kullanmadıkları, programın içerik olarak yeterli olmadığı ve her öğrencinin yaş, seviye, çalışma ve gelişim durumlarına göre programın düzenlenmesi gerektiği katılımcı görüşleri ile ifade edilmiştir. Programın Türkçe kaynaklar, öğrencilerin ilgi, istek ve beklentilerine uygun çalışmalar, kültürümüze uygun eserler ve eğitimde kullanılacak araç gereçler bakımından geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin keman eğitimine yönelik çalgılarını doğru bir şekilde kullanma, şarkı çalma, sosyalleşme, okul törenlerinde ve orkestrada çalma, sertifika alma, mesleki hayata hazırlık gibi birçok beklentilerinin olduğu ve öğretmenlerin bu beklentileri karşılamaya yönelik çalışmalar yaptıkları tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular sonucunda öğretmenlerin eğitim planlarını öğrencilerin yaş, algı düzeyi, yetenek gibi birçok bireysel farklılıklarını dikkate alarak planladıkları, verdikleri eğitimlerde bilgi ve birikimlerini bir program gibi kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunun MEB'in keman kursu programını kullanmaması veya bazı öğretmenlerin teknik çalışmalar için programı kısmen kullanıyor olması geliştirilmiş bir keman kursu programına ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu çalışma sonuçlarının özengen müzik eğitimine, özengen keman eğitimine, keman-çalgı öğretim programlarının gelişimine, MEB'e bağlı özel müzik kurslarında keman eğitimi veren ve programı ilk defa kullanacak olan öğretmenlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından işbirlikçi bir ortamda özengen keman eğitimindeki ihtiyaçlar araştırılarak, ihtiyaca uygun güncel programların hazırlanması ve MEB'in keman kursu programından her eğitimcinin haberdar olması için kurumlarda yöneticiler tarafından bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, Özengen müzik eğitimi, Özengen keman eğitimi, Keman kursu programı.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Fine Arts Education
Music Education Program
Master Thesis

TEACHERS' OPINIONS ON THE VIOLIN COURSE PROGRAMME IN AMATEUR MUSIC EDUCATION INSTITUTIONS

Behiye UÇAR

Amateur music courses have an important place among the institutions that provide amateur music education. Individuals of all ages can receive music education through these courses. It is important that the music education given in these courses is carried out within a programme and that the programme used is a functional and up-to-date curriculum in terms of educational usefulness. The aim of this study is to examine teachers' opinions about the violin course programme in amateur music education institutions. This study was designed in phenomenological design, one of the qualitative research methods. The data were collected with a semi-structured interview form. The study group of the research consisted of a total of 24 violin teachers, 11 from Ankara and 13 from Konya, who provide violin education in private music courses affiliated to the Ministry of National Education (MEB) in Ankara and Konya provinces. According to the findings obtained from the study, it was stated that very few teachers use the violin course programme of the Ministry of National Education in institutions providing amateur music education, that the programme is not known by many teachers, and those who know it do not use it due to some deficiencies, that the programme is not sufficient in terms of content and that the programme should be arranged according to the age, level, study and developmental status of each student. It was concluded that the programme should be improved in terms of Turkish resources, studies suitable for students' interests, wishes and expectations, works suitable for our culture and tools to be used in education. It has been determined that students have many expectations for violin education such as using their instruments correctly, playing songs, socialising, playing in school ceremonies and orchestra, getting a certificate, preparing for professional life, and teachers have studies to meet these expectations. As a result of the findings obtained from the study, it was seen that teachers plan their education plans by taking into account many individual differences of students such as age, perception level and ability, and that they prefer to use their knowledge and experience as a programme in the trainings they give. The fact that most of the teachers do not use MEB's violin course programme or that some teachers use the programme partially for technical studies shows that there is a need for an improved violin course programme. It is thought that the results of this research will contribute to private music education, amateur violin education, the development of violin-instrument teaching programmes, and the teachers who teach violin in amateur music courses affiliated to the Ministry of National Education and who will use the programme for the first time. It can be suggested that the relevant institutions and organisations should research the needs in the amateur violin education in a collaborative environment, prepare up-to-date programmes in accordance with the needs, and organise informative meetings by the administrators in the institutions so that every educator is aware of the violin course programme of the Ministry of National Education.

Keywords: Music education, Amateur music education, Amateur violin education, Violin course programme.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Eğitim, insanlık için doğumdan ölüme kadar var olan, içerisinde bireylerin yaşantısını kapsayan; istemek, değişim, gelişim, amaç, hedef gibi birçok durumun varlığı söz konusu olan bir olgudur. Eğitim, içerisinde barındırdığı birçok durumun etkisi ile toplumda insanları bir arada tutmaya, sağlıklı bireyler yetiştirmeye aracılık ederken, toplumsal, kültürel, sosyal, ekonomik değişim ve etkileşim sonucu toplumun sosyal ve kültürel düzeyini etkiler ve yaşam boyu yenileşmeye ihtiyaç duyar. Özdemir, Yalın ve Sezgin'e (2012) göre eğitim toplumdaki değişimlerden etkilenerek kendini yeniden düzenleme gereği duyar ve toplumun yenileşmesine öncülük eder. Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine olanak tanıyan eğitim, doğrudan veya dolaylı olarak, okul içinde veya dışında bireylerin kişiliklerini geliştirmelerine yardım etmedir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2024).

Eğitim ve öğretim birbirleri ile etkileşim halindedir. Ereş, Aksüt, Babaoğlan, Helvacı, Menteşe, Uygun, Şahin ve Ülke'ye (2009) göre eğitim okul öncesi, okulda ve okul sonrası devam ederken öğretim ise eğitim sisteminin içerisinde yer alan alt sistem ve süreçlerden birisidir. Eğitim; yaşam boyu sürdüğü gibi, bireyin yaşamı boyunca edindiği okul içi ve okul dışı tecrübelerin bütünü de kapsamaktadır. Öğretim ise bireyde istendik davranışların gerçekleşmesi için uygulanan süreçlerin okul içinde planlı ve programlı olarak yürütülme kısmını oluşturmaktadır (Ereş vd., 2009). Nitelikli bir öğretim ancak nitelikli bir öğretim planı, öğretim ve eğitim programı ile gerçekleşmektedir. Öğretim planı belirli bir öğrenci grubuna uygulanacak olan, öğretim programında uygulanması istenen şeylerin uygulanacağı zaman durumu ile nasıl uygulanması gerektiğini gösteren programdır (Güneş, 2015). Öğretim programı ise bireyler için öğretilmesi planlanmış etkinliklerin, okul içi ve okul dışında bireye kazandırılmasını kapsayan yaşantılar düzeneğidir (Ereş vd., 2009). "Eğitim programı;

- *Konular listesidir.*
- *Ders içerikleridir.*
- *Çalışmaların programlanmasıdır.*
- *Öğretim materyalleri listesidir.*
- *Derslerin sıralanmasıdır.*
- *Hedef davranışlar grubudur.*

- *Okul içinde ve dışında öğretilen her şeydir.*
- *Okul personeli tarafından planlanan her şeydir” (Oliva, 1988, aktaran Demirel, 2020)*

Eğitim programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünü program geliştirmenin tanımını oluşturur (Demirel, 2005, aktaran Ereş vd., 2009). Program geliştirme; Milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkili bir şekilde geliştirip uygulamak amacıyla okul içinde veya okul dışında düzenlenen, içerik ve etkinliklerin uygun yöntem, teknik, araç ve gereçler yoluyla iş birliği içerisinde geliştirme çabasıdır (Varış, 1976, aktaran Demirel, 2009). Eğitimin tanımına baktığımızda eğitimin çok yönlü olduğunu ve beden eğitimi, matematik eğitimi, güzel sanatlar eğitimi, müzik eğitimi gibi birçok alanlarda da karşımıza çıktığını görmekteyiz. Bu alanlardan müzik eğitimi; bireyin kendi yaşantısı doğrultusunda oluşturduğu müziksel davranışlar ve bu davranışların amaç ve hedefler aracılığıyla geliştirilip gerçekleştirilmesidir (Uçan, 2018).

Müzik eğitimi; genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olarak üç şekilde ele alınmıştır. Müzik eğitimi türlerinden özengen müzik eğitimi; Müziği hobi amaçlı seçenlere yönelik, bireylerin ilgi, istek ve yatkınlıklarına bağlı olarak verilen müzik eğitimidir (Uçan, 2018). Say’a (2012) göre amatörlere yönelik müzik eğitimi zorunlu olmayıp müziğin belli bir dalında kendisini geliştirmek isteyen kişilere ileri müzikal davranışlar kazandırmayı amaçlar. Aksoy’a (2015) göre müziği hobi olarak seçen ve amatör olarak ilgilenenler için verilen özengen müzik eğitimi ülkemizde özel-kurumsal, müzik dershaneleri, dernekler vb. kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülmekte iken genel ve mesleki müzik eğitimi arasında bir köprü vazifesi görerek bireylerin profesyonelleşme yönündeki ilk basamağını oluşturmaktadır (Aksoy, 2021). Akın ve Yiğit’e (2023) göre özengen eğitimin gönüllülük esasına dayanması ve kolay ulaşılabilir olması geniş kitlelere hizmet sağlamakta iken özengen müzik kurslarında verilen eğitim müzik ve çalgı eğitiminin yanı sıra bireylerin sosyalleşmesine, özgüven gelişimine, duygusal ve bilişsel gelişimine de katkı sağlamaktadır.

Ülkemizde hobi amaçlı veya profesyonelleşme yönünde müzik eğitimi almak isteyen bireyler 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında usul ve esasları belirlenmiş özel ve tüzel kişiler tarafından açılan MEB’e bağlı ve MEB’in denetiminde olan kurslar aracılığı ile özengen müzik eğitimi alabilmektedirler. Bu kurslar müzik eğitiminin alt boyutlarından olan çalgı, şan, işitme eğitimi verirken mesleki kurumlara ve uluslararası sınavlara hazırlık ihtiyaçlarını da karşılamaktadır (Aksoy, Güçlü ve Nayir 2020). Özengen müzik eğitimi aracılığıyla bireyler hobilerini gerçekleştirirken müzik üzerine yeni bir şeyler

öğrenip eğitimin tanımında yer alan bilgi, beceri ve anlayışları da müzik eğitimi, çalgı eğitimi gibi birçok faktör aracılığıyla geliştirirler (Karataş ve Aksoy 2024). Parasız'a (2010) göre çalgı eğitimi bir çalgının çalınabilmesi için uygulanan yöntemler bütünü iken, bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminin amaçları arasında çalgıyı doğru bir teknikle çalma, verimi arttıracak şekilde bir çalışma süresi ayarlama, müzikal beceriyi artırma ve çalgı aracılığı ile müzik kültürlerini en iyi şekilde kavratmak yer alır. Çalgı eğitimi almak üzere bireyler özengen müzik kurslarına başvurup çalmak istedikleri çalgının eğitimini alabilirler. Çalgı eğitimi almak üzere bu kurslara gelen bireylerin sıkça tercih ettiği eğitimlerden birisi de keman eğitimidir.

Alan yazın incelendiğinde müzik eğitim ve öğretim programlarına yönelik; Amatör keman eğitiminde amaç ve hedeflere göre keman öğretim metotlarının ve tekniklerinin incelenmesi (Özdemir, 2015), Türkiye'de özengen müzik eğitiminde uluslararası sertifikalı müzik eğitimi programlarının işlevinin incelenmesi (Oktay, 2017), Türkiye'de özengen müzik eğitiminde London College of Music uluslararası sertifika programı ve sınav aşamalarının işlevselliği (Altundağ, 2022), TRT Türk halk müziği çocuk korolarına yönelik öğretim programı önerisi (Laçın, 2019), kaval dersi öğretim programının incelenmesi (Gedik, 2021), keman öğretim programı model önerisi (Aktaş, 2023), güncel ve popüler müzikler dersine yönelik öğretim programı tasarısı ve uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi (Gürsoy, 2021), başlangıç düzeyinde özengen gitar eğitimine yönelik kılavuz öğretim programı tasarısı ve uygulamadaki görünümü (Ceviz, 2021) adlı çalışmalara ulaşılmıştır. YÖK Tez, Ebsco, ProQuest Dissertations & Theses Global, ScienceDirect veri tabanlarında 20 Nisan 2024 tarihinde; müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, özengen keman eğitimi ve keman öğretim programı anahtar kelimeleri ile yapılan tarama sonucu özengen müzik eğitimi kurumlarında kullanılmak üzere MEB'in keman kursu programı dışında başlangıç düzeyi keman eğitimine yönelik herhangi bir öğretim programı çalışmasına rastlanılmamıştır.

1.1. Problem Durumu

Müzik eğitimi genel ve profesyonel olarak hayatın ve sanatın her alanında önemli bir yere sahip olduğu gibi özel müzik kurslarında verilen özengen müzik eğitimi de önemli bir yer kapsamaktadır. Bu kurslar aracılığıyla çocuk, yetişkin, yaşlı birçok insan müzik eğitimine ulaşmaktadır. Bu kurslarda verilen eğitimin bir program dâhilinde yürütülmesi, kullanılan programın niteliğinin ve işlevselliğinin incelenmesi, güncel gelişmelere ve varsa sorunlara yönelik geliştirilmelerin yapılması eğitim yararlılığı açısından önem arz etmektedir. Bu

bağlamda özengen müzik eğitimi veren kurumlardabu öğretim programını yürüten keman öğretmenlerinin görüşlerine ihtiyaç duyulmuştur. Buradan hareketle çalışmanın problem cümlesini “Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda keman dersi veren öğretmenlerin keman kursu programına ilişkin görüşleri nelerdir?” oluşturmaktadır. Çalışmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenleri MEB’in keman kursu programını ne sıklıkla kullanmaktadır?
2. Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerine göre MEB keman kursu program içeriği yeterli midir? Yeterli değilse nedenleri nelerdir?
3. Keman öğretmenlerine göre özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasında beklentileri nelerdir? Program bu beklentileri karşılıyor mu?
4. Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerine göre ideal keman öğretim programı nasıl olmalıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bireyler istekleri doğrultusunda özel müzik kursları aracılığıyla çalmak istedikleri çalgının eğitimini alabilmektedirler. Her eğitimde olduğu gibi bu eğitimlerde de bir programa ihtiyaç duyulmaktadır. Eğitimin yararlılığı, sürekliliği ve geliştirilebilir olması için bu programların incelenmesi ve ihtiyaçların belirlenmesi gerekir. Bu çalışmada özengen müzik eğitimi kurumlarındaki keman kursu programına ilişkin öğretmen görüşlerini almak amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, özel müzik kurslarında keman dersini yürüten keman öğretmenlerinin keman kursu programına ilişkin görüşlerine başvurularak programdaki sorunların ortaya çıkarılması, ihtiyaçların ortaya konulması ve bu alanda yapılacak birçok çalışmaya fayda sağlaması açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

1.4.Varsayımlar

Bu çalışma MEB’e bağlı özengen müzik kursunda çalışan keman öğretmenlerinin görüşme sırasında yöneltilen soruları içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Çalışma, Ankara ve Konya illerinde yer alan Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı özel müzik kursu, 24 keman öğretmeni ve 1. Seviye 33 haftalık ders planını kapsayan başlangıç

düzeyi keman eğitimi temel konularının yer aldığı MEB'in keman kursu programı ile sınırlandırılmıştır (MEB, 2016).

1.6. Tanımlar

Özengen Müzik Eğitimi: Bireylerin ilgi, isteği ve yatkınlıklarına bağlı olarak müziği hobi amaçlı seçenlere dönük olan müzik eğitimidir (Uçan, 2018).

Keman Kursu Programı: Bireylere keman çalmayı öğretmek amacıyla düzenlenmiş, başlangıç düzeyi keman eğitiminden ileri seviye eğitime kadar bireylerin yaş, beceri ve beklenti durumlarının gözetildiği içerisinde teknik bilgi, kaynak ve kazanımlar gibi birçok bilginin yer aldığı eğitim kılavuzudur.

Özel Müzik Kursu: Müzik eğitimi almak isteyen bireylere dersin uygulanabilirliğine göre birebir veya grup şeklinde özel müzik eğitimi veren kurumlardır.

Keman Eğitimi: Bireyin davranışlarında istendik davranış değişikliklerinin sağlanması ve bu değişikliklerin de beceriye çevrilmesi sürecidir (Şendurur, 2001).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

Bu bölümde çalışmanın problemine bağlı olarak yapılan özgül literatür taraması kapsamında “Eğitim”, “Öğretim”, “Öğretim Plan ve Programı”, “Müzik Eğitimi”, “Özengen Müzik Eğitimi” ve “Keman Eğitimi” ile ilgili kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2.1.1.Eğitim

Eğitim yaşam boyunca var olan bir olgudur. Bireylere, bireylerin gelişimlerine, toplumlara ve kültürlere etki eden bir kavramdır. Bireylerin sosyal, kültürel, sanatsal gibi birçok eğitsel alandaki gelişimleri, eğitime verdikleri değer ve eğitim seviyelerindeki gelişmişlik düzeyi sağlıklı toplumların oluşmasına ve gelişmesine etki edecektir. Bireylerin hayatında yer alan bilinçli veya bilinçsiz yaşamın her aşamasında var olan eğitim bir süreç olduğu için yüzyıllardan beri toplumlarda herkesin ilgisini çeken bir konu olmuştur (Ereş, 2009). Demirel’e (2004) göre eğitim bir süreçtir ve bu süreçten geçen bireyin davranışlarında değişiklik olması beklenmektedir. Bireyde gerçekleşmesi beklenen davranış değişikliklerinin bireyin hayatına etki ederek bireyin gelişimine katkı sağlaması kaçınılmazdır. Yokuş’a (2010) göre eğitim sürecinde öğrenme, öğretme olayları ve etkinlikler yer alır. Süreç ise gerçekleşmesi veya ulaşılmaması istenen olayların veya durumların birbiri ardı akışını kapsamaktadır. Eğitim amaç ile başlar, öğrenme-öğretme etkinlikleriyle devam eder ve değerlendirme ile son bulur. Tepeli’ye (2018) göre eğitim ile bireylerin davranış kalıplarının değiştirilmesi ve geliştirilmesi hedeflenirken toplumun ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir şekilde bireylere bilgi, beceri, tutum, tavır, ilgi ve karakter kazandırmak amaçlanmaktadır.

2.1.2. Öğretim

Eğitim ile kazandırılması amaçlanan birçok davranış öğrenmek ile gerçekleşirken öğretim ise öğrenmeye destek içerikler sağlamaktadır. TDK’na (2024) göre öğrenmek şu anlamlara gelmektedir: “Bilgi edinmek; bellek, yetenek, beceri kazanmak, haber almak” Öğretim ise “Belli amaca göre gereken bilgileri verme işi, talim ve tedrisat, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gerekli materyalleri sağlama ve rehberlik etme işi” olarak tanımlanmaktadır. Öğretimde; öğretmen, öğrenci ve velinin beklentileri zaman, mekan kadar önem taşımaktadır. Öğretim; öğrencide davranış değişikliği sağlamayı ve öğrencinin

potansiyelini geliştirip öğrenciye bir şeyler kazandırmayı amaçlamaktadır. Tüm bunlar ve öğretimin bir süreci içermesi, planlı olması, öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermesi öğretimin özelliklerini göstermektedir (Ereş vd., 2009). Öğretim özelliklerine baktığımızda, öğrenme gerçekleşirken öğretim ve özelliklerinin eğitim sürecinde oldukça önemli olduğunu görmekteyiz.

2.1.3. Öğretim plan ve programı

Eğitim belli bir süreci kapsar ve bu süreçte öğrenme, öğretme olayları ve etkinlikler yer alır. Eğitim sürecinde öğrenme içerikleri kadar plan ve programlarda oldukça önemlidir. Eğitimin plan ve programlar ile gerçekleşmesi eğitimde varılmak istenen noktaya ulaşma ve eğitim öğretim amacını gerçekleştirmede başarı sağlamaktadır. Program hedeflerine ulaşırken eğitimin belli bir plan dâhilinde yürütülmesi eğitimde kolaylık sağlayacaktır. Demirel'e (2004) göre öğretim terimi olarak plan, öğretim etkinliklerinden nelerin seçileceğini, seçilen etkinliklerin öğrencilere yaptırılış amaç ve şeklini, eğitimde hangi yardımcı ve tamamlayıcı kaynakların ve araçların kullanılacağını ve elde edilen başarı durumunun nasıl değerlendirileceğinin önceden tasarlanıp kâğıt üzerinde saptanmasını kapsamaktadır. Duman'a (2004) göre planlı ve sistematik bir şekilde yürütülen öğretim, öğrencinin bilişsel işlevlerini ve bilişsel farkındalık stratejilerini geliştirme becerisini anlamlı ölçüde artırır. Acar'a (2019) göre başarılı bir öğretim planı dinamik bir yapıya sahip, konu, birey ve toplum ihtiyaçlarına yönelik geliştirilebilir ve değiştirilebilir olmalıdır.

Eğitimde plan kadar programlar da eğitimin sürdürülebilir ve geliştirilebilir olması açısından oldukça önem taşımaktadır. Güneş'e (2015) göre öğretim programı bir dersin işlenmesindeki ana başvuru kaynağıdır. İçerik olarak bir dersin özel amaçlarını, bu amaçların davranışlar açısından tanımlarını, amaçların gerçekleşmesinde alınabilecek çevresel önlemler ile bunların gerçekleşme düzeyini belirleme yollarını içeren plandır. Bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri içerir ve bu etkinliklerin okul içinde veya okul dışında bireylere kazandırılması planlanır. Bu bağlamda öğretim planı eğitim etkinliklerinden nelerin seçileceğini, seçilen etkinliklerin öğrencilere neden yaptırılacağını ve başarı durum değerlendirmesini planlarken öğretim programı ise bir dersin özel amaçlarını ve öğretimi ile ilgili etkinlikleri kapsamaktadır. Özgül'e (2022) göre öğretim programları bireylerin gelişimlerinin yaşam boyu sürmesi, gelişimlerin evrelere ayrılması ve her gelişim evresindeki özellikler dikkate alınarak yapılandırılmaya özen gösterilmiştir. Her yaş dönemlerinde bireylerin gelişim durumları farklı olacağı için programlarda gelişim özelliklerini

destekleyecek önlemlerin alınması önerilmektedir. Programların amacı ve kazanımları süreç içerisinde gerçekleşmektedir. Programın amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmenler tarafından yapılması beklenmektedir. Güven'e (2011) göre değişmekte ve gelişmekte olan yaşam şartları eğitim hayatımızı etkisi altına alarak eğitim alanındaki çalışmaların hız kazanmasına, bu alanda yeni yöntem ve tekniklerin belirlenmesine etki etmiştir. Gelişen ve değişen yaşam şartları ile eğitimde hız kazanmak ve eğitimin kalitesini arttırmak için yeni yöntem ve tekniklerin yanında var olan programlarda değişiklik yapılması veya yeni öğretim programlarının geliştirilmesi ihtiyaç haline gelmiştir. Türkçe, coğrafya, müzik gibi okullarda okutulan derslerde ve eğitimin birçok alanında öğretim programları geliştirilebilmektedir.

2.1.4. Müzik eğitimi

Say'a (2012) göre müzik eğitimi bireylere yaşantı yoluyla belirli müziksel davranışları kazandırma ve bu süreçte bireydeki müzikal davranışları değiştirip geliştirmektir. Müzik eğitimi yoluyla bireylerdeki değişimler toplumu etkilerken dolayısı ile toplumdaki değişimler de bireyleri etkileyecektir. Müzik eğitimi sürecine giren bireyler müzik ile gelişimlerini bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak sürdürürken kendilerine toplumda saygın bir yer edinmeyi ve mutlu bir şekilde hayata hazırlanmayı temel düşünce haline getirmişlerdir (Akça, 2021).

Müziğin toplumsal ve psikolojik açıdan önemli olduğu, insan yaşamına değer kattığı, bireylerin zevklerine, güzel düşünmelerine ve güzel yaşamalarına katkıda bulunup, yaşamı değerli hale getirdiği birçok eğitimci tarafından düşünülmektedir (Türkmen, 2021). Kalyoncu'ya (2021) göre müziği hayatlarına alıp geliştirmek isteyen bireyler için müziksel öğrenme; öğrenenin öğrenme içerikleriyle karşılaşması ve bu içerikler ile yüzleşmesi ile gerçekleşmektedir. Müzik, müzik tarihi, müzik tasarım ilkeleri ve müziğin toplumsal-kültürel anlamı ile ilgili konular, okulların müzik dersinde kullandığı tüm müzik eserleri ile birlikte dinleme, söyleme, çalma, doğaçlama, diğer alanlara uyarlama gibi çeşitli müziksel davranış biçimleri öğrenme içeriklerinin bir parçasıdır. Müzik öğretimi planlama aşamasında en önemli görevlerden biri de bu öğrenme içeriklerinin doğru şekilde seçilmesidir. Uçan'a(2018) göre müzik eğitimi; genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olarak üç şekilde ele alınmıştır.

2.1.5. Özengen müzik eğitimi

Müzik eğitimi türlerinden özengen müzik eğitimi; müziği hobi amaçlı seçenlere yönelik, bireylerin ilgi, istek ve yatkınlıklarına bağlı olarak verilen müzik eğitimidir (Uçan, 2018). Özengen müzik eğitimi bireylerin ihtiyaçlarına göre bireydeki müziksel gücü en üst düzeye çıkarmak ve bireylerin müziksel öğrenme süreçlerini kolaylaştırmak için özelleştirilmiş müzik eğitimidir (Şirin, 2023). Bireyler sadece özel müzik kursları aracılığı ile değil istekleri doğrultusunda okul eğitimi hayatları içerisinde de zorunlu olmayan derslere ve müzik etkinliklerine katılarak bu faaliyetler aracılığı ile müziksel kazanımlarını geliştirebilmektedirler. Tepeli'ye (2018) göre ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretimde yer alan seçmeli dersler, çalgı toplulukları, bireysel ve genel müzik kursları, müzik konserleri ve yarışmalar gibi düzenlenen birçok faaliyetler ile üniversitede boş zamanlarını değerlendirmek için bireysel veya grup şeklinde isteğe bağlı yapılan serbest müzik faaliyetleri özengen müzik eğitimi kapsamında yer almaktadır.

Aksoy'a (2023) göre Türkiye'de genel eğitim kapsamında müzik dersi saatlerinin az olması öğrenciler için yetersiz gelmektedir. Bu nedenle öğrenciler MEB'e bağlı özel müzik kurslarına başvurarak sanatsal ve sosyal içerikli eğitim ihtiyaçlarını okul dışından, özel müzik kursları aracılığı ile karşılamaktadırlar. Tarman'a (2016) göre amatör müzik eğitimi müzik dershaneleri, kurslar ve özel dersler aracılığı ile bir müzik eğitimcisi ya da çalgı öğretmeni tarafından gerçekleştirilmektedir. Amatör müzik eğitiminde bireyin yetenekli olmasından ziyade müziğe istekli olması, müziğe ilgisinin bulunması ve müziğe sevgi duyuyor olması önemlidir ve bu eğitimler mesleki müzik eğitiminin de hazırlayıcısı olmaktadır. Bireyler özel müzik eğitimi veren kurumlara başvurarak çalmak istedikleri enstrümanın eğitimini alıp eğitimlerini amatör bir şekilde geliştirebilmektedirler. Bu kurslarda çalgı eğitimi olarak bireyler tarafından sıklıkla piyano, gitar, flüt, bağlama, keman gibi eğitimler tercih edilmektedir.

2.1.6. Keman eğitimi

Say'a (2010) göre keman, dünyanın birçok ülkesinde kullanılan son derece zengin ses olanağına sahip bir çalgı olmakla birlikte ses renginin etkileyici güzelliği ve duygusal anlatım zenginliği kemana son derece sevilen ve ideal olan bir solo çalgı haline getirmiştir. Sıcak tınısı ve yorum olanağı çeşitliliği ile anlatım gücüne etki eden keman, oda müziği ve orkestra içinde oldukça önem taşımaktadır. Şendurur'a (2001) göre keman eğitimi; bireyin davranışlarında istedik davranış değişikliklerinin sağlanması ve bu değişikliklerin beceriye çevrilme

sürecidir. Bu sürecin beceri haline dönüşmesindeki en etkili yol ise keman öğretmenin etkili önlemler alması ve öğrenme yaşantısının oluşumunda etkili olan yöntemleri bilip uyguluyor olmasıdır. Parasız'a (2010) göre keman eğitiminde teknik beceriler kazanmak temel davranışlar ile başlar. Bu davranışlar ise bedenin doğru duruşu, keman ve yayın doğru tutuşu, kol, bilek ve el parmaklarının konumunun doğru bir şekilde oturturulması, sol el ve sağ el tekniklerinin yer aldığı davranışlardır. Kemandaki çalgı aleti ve yay tutuşu ile ellerin farklı hareketler yapıyor oluşu keman için teknik zorluğu oluşturmakta ve teknik zorluk sonucu kemandaki eğitim süreci ise uzamaktadır. Bireyin kemandaki temel tutuşu doğru bir şekilde öğrenmiş olması ise ileride seviyeye bağlı olan teknik zorlukları uygulayabilmesi için oldukça önemlidir (Topdemir, 2019). Bilişsel, devinışsel ve duyuşsal davranışların birbirini takibi ile gerçekleşen keman çalma eyleminde hareket ile ilgili davranışlar daha fazladır ve birbiri ardına tekrar edilen bu hareketler bir bedensel egzersiz gibi düşünülebilir.

Keman çalmayı öğrenmek ve öğretmek eğitim süreci içerisinde yer almaktadır. Bu süreçteki eğitim ve öğretimin etkili, başarılı ve kalıcı olabilmesi için öğretim yöntemlerini geliştirirken çalgı ve öğrenciden yüksek verim alacak şekilde, geniş sınırlara sahip, farklı disiplinlerden faydalanılarak ve yeniliklere açık olacak şekilde geliştirmek gerekir (Yağışan, 2008). Parasız'a (2010) göre keman eğitiminde öğretmen öğrenci iletişiminin olumlu olması eğitimin hedefine ulaşma konusunda önemli bir araç görevi görmektedir. Öğrencinin öğrenme süresinin kısalmasını sağlayacak, öğrencinin başarı düzeyine ve yaratıcılığına gelişimsel olarak etki edecek bir diğer nokta ise, öğrencinin hazır bulunuşluğu, merakı ve çalışması ile birlikte öğretmenin teknik bilgisi, öğretme yöntemi, model durumu ve yeniliklere açık oluşudur. Bu yüzden öğretmenlerin eğitim hayatlarında kullandıkları yöntemler, yaklaşımlar, eğitim programları öğrencileri eğitim hedeflerine ulaştırmada ve gelişimlerini sağlamada oldukça önemlidir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Tanrıöver, A. U. ve Tanrıöver, G. B. (2015) Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler adlı çalışma keman eğitiminde karşılaşılan zorlukları ele almıştır. Betimsel araştırma niteliğinde olan bu çalışma sonucunda eğitimde öğretmen ve öğrenci açısından teknik sorunların olduğu, özengen müzik eğitimi veren bazı kurslar için öğretim programının olmadığı, bazılarında olsa bile var olan programın kullanılmadığı, keman eğitiminde duruş, tutuş, sağ ve sol el konumlarına, ses temizliğine dikkat edilmesi gerektiğine ulaşılmıştır.

Aksoy (2015) özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi adlı yüksek lisans tezinde karma bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında 20-25 yaş aralığında daha önce keman eğitimi almamış 18 üniversite öğrencisi ile deneysel bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonucunda video destekli keman eğitiminin olumlu sonuç verdiği ve deney grubu öğrencilerinin teknik ve müzikal boyutta kontrol grubu öğrencilerine göre yüksek oranda başarılı olduğu görüşüne ulaşmıştır.

Özakçe (2019) bireysel ses eğitimi öğretim programlarının değerlendirilmesi adlı yüksek lisans tezinde mesleki müzik eğitimi kapsamında müzik eğitimi anabilim dalı bireysel ses dersi programlarına ilişkin çalışma yapmıştır. Çalışmasında uzman görüşlerine başvurarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ile görüşme yapmıştır. Çalışma sonucunda bireysel ses eğitimi öğretim programlarının hedef, kazanım, gelişimsel, öğretimsel ve ders süresi olarak yeterli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Toker (2018) güzel sanatlar fakültelerinde yürütülen bireysel ses eğitimi dersine yönelik öğretim programı modeli adlı doktora tezinde uzman görüşleri olarak çağdaş eğitim anlayışı ile bireysel ses eğitimi dersine yönelik düzenlenmiş öğretim programı modeli oluşturmayı amaçlamıştır. Tezinde literatür taraması yaparak tarama modeli ve nitel araştırma yöntemlerini kullanmış ihtiyaç analizi doğrultusunda öğretim elemanlarına görüşme formları uygulayarak veriler elde etmiştir. Araştırma sonucunda bireysel ses eğitimi dersinin ihtiyaç durumunu saptayıp ilgili yerlerin düzenlemesini yaparak bireysel ses eğitimi dersine yönelik düzenlenmiş bir program modeli ortaya koymuştur.

Acar (2019) müzik teknolojilerinin başlangıç seviye grup piyano eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik öğretim programı önerisi: midi piyano laboratuvar uygulamaları adlı yüksek lisans tezinde çalışmasını nitel çalışma olarak ele alıp eylem araştırması şeklinde gerçekleştirmiştir. Araştırmada öğretim programı oluşturup oluşturulan öğretim programının uygulama aşamalarını incelemiştir. Sonuç olarak uygulanan programın işlevselliği sınanarak öğretim programının başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Laçın (2019) TRT Türk halk müziği çocuk korolarına yönelik öğretim programı önerisi adlı yüksek lisans tezinde TRT Türk halk müziği çocuk koroları şeflerine yapılandırılmış görüşme uygulayarak eğitimcilerin eğitim süreçlerinde eğitimlerini kendilerinin belirlediğini tespit etmiştir. Bu durumun oluşturacağı farklılıkları gidermeye yönelik ses eğitimi ve repertuvar dersini içeren bir öğretim programı önerisi geliştirmiştir.

Tokatlı (2020) özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştıkları problemler adlı yüksek lisans tezinde görüşme formu ile 25 öğretmenin görüşlerinin alındığı keman dersi veren öğretmenlerin karşılaştığı problemleri ele alan nitel bir çalışmadır. Araştırma sonucunda keman eğitiminde teknik, yöntem, performans, kurum işleyişi ve ailelere ilişkin birçok probleme ulaşılmıştır.

Gürsoy (2021) güncel ve popüler müzikler dersine yönelik öğretim programı tasarısı ve uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi adlı nitel çalışmasında güncel ve popüler müzik dersine yönelik 14 haftalık bir öğretim programı hazırlayıp müzik eğitimi alanında uzman kişilerin değerlendirmesine sunmuştur. Değerlendirme formları sonucunda güncel ve popüler müzik dersine yönelik hazırlanan öğretim programının uygulanabilir olduğu ve diğer dersler için de aynı yaklaşımların kullanılabilceği görüşüne ulaşmıştır.

Gedik (2021) kaval dersi öğretim programının incelenmesi adlı yüksek lisans tezinde lise düzeyi kaval ders kitaplarında bulunan içeriğin kaval dersi kazanımlarına uygun olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmasını nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanarak doküman inceleme deseni ile yapmıştır. Araştırma sonucunda kaval dersi ders kitaplarında bazı etütlerin donanımındaki yanlışlıklara, makamsal karışıklıklara ve makamsal ifade yanlışlıklarını saptamıştır. Kaval ders kitabındaki ses geliştirici etüt sayılarının yetersiz olmasına da dikkat çekmiştir.

Oğuz vd., (2021) özengen keman eğitimi sürecine yönelik öğretmen görüşleri (Konya ili örneği) adlı makale özengen müzik eğitimi kurumlarında keman eğitimi süreci, repertuar, ders içeriği ve keman eğitiminde karşılaşılan problemleri ele alan nitel bir çalışmadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile özengen müzik eğitimi kurumlarında eğitimcilerin nasıl bir yol izlediği ve öğrencilere hangi kazanımları sağlamayı amaçladığı betimsel analiz yöntemiyle tespit edilmiştir. Sonuç olarak katılımcıların haftada 1 saat ders işlediklerine, çoğu katılımcının 50-60 dk arası ders yapmayı tercih ettiklerine, katılımcıların çoğunlukla Ömer Can 1 ve Suzuki keman eğitimi kitaplarını kullandıklarına, öğretmenlerin öğrencilerin ilgisine yönelik repertuar oluşturduklarına, katılımcı görüşleri ile yay tutuş ve duruş eğitiminin keman eğitiminde önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ceviz (2021) başlangıç düzeyinde özengen gitar eğitimine yönelik kılavuz öğretim programı tasarısı ve uygulamadaki görünümü adlı doktora tezinde gitar eğitimine yönelik öğretim programı oluşturma ve oluşturulan programın uygulanma sürecine ilişkin başarısını

incelemiştir. 5 öğrenciye 11 haftalık hazırlanan öğretim programı uygulanmış elde edilen veriler alanında uzman 3 kişi tarafından 5’li likert ölçeğine bağlı olarak değerlendirerek araştırmasını karma araştırma modeli ile gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda hazırlanan öğretim programının başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yaymak (2022) güzel sanatlar liseleri (GSL) 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin bağlama eğitimi öğretim programının incelenmesi adlı çalışmasında GSL 11 ve 12. sınıf öğrencilerin bağlama dersi öğretim programında yer alan psikomotor kazanımlara ulaşma düzeylerinin hangi seviyede olduğu, programdaki kazanımların kullanılabilirliği, programın etkililiği ve öğrencilerin bu kazanımlara ulaşma düzeyleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda 11. Sınıf bağlama dersi öğretim programında yer alan psikomotor kazanımların işlevsellik ve kullanılabilirlik açısından yeterli olduğu 12. Sınıf bağlama dersi öğretim programında yer alan kazanımların ise tekrar gözden geçirilmesi sonucuna varmıştır.

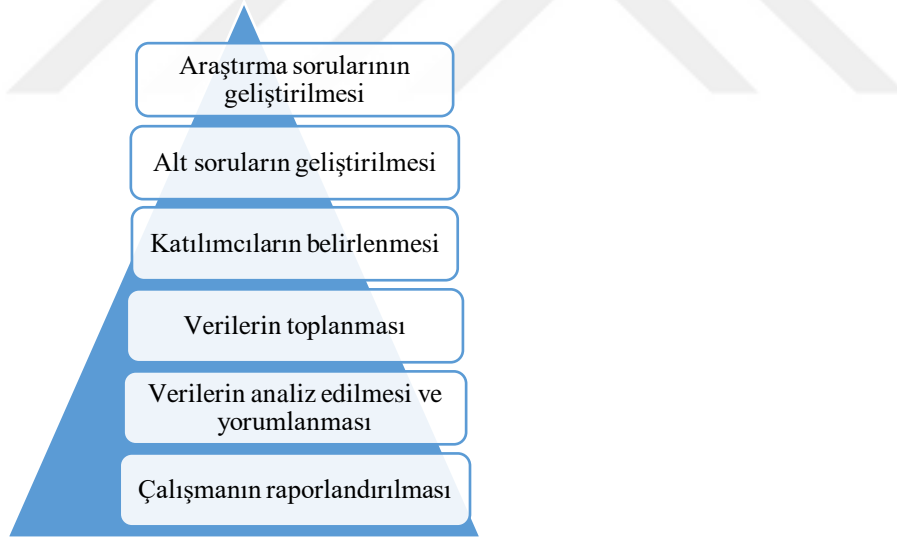
Tepeli (2018) Ankara’daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi adlı çalışmasında karma araştırma modelini kullanmıştır. Özengen müzik eğitimi kurumlarını çok yönlü olarak incelediği çalışma sonunda küçük yaş grubuna yönelik eğitimlerin verildiği, çoğu kurumun çalgı eğitimi vermesine rağmen çalgı eğitim programı uygulamadığına, birçok kurumda temel müzik dersi konularının işlenmediğine, teori, uygulama ve müfredat sorunları yaşadıklarına ulaşılmıştır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilim) deseninde tasarlanmıştır. Tekindal ve Arsu'ya (2020) göre insan deneyimini anlama amacı ile ortaya çıkan fenomenoloji yaşanmış deneyimleri anlamlandırmaya odaklanır. “Fenomene” bir kavram, bir düşünce veya bir duygu olabilmekte ve fenomenolojik çalışmalar katılımcıların bu fenomene dair algılarını, bakış açılarını, deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl betimlediklerini inceler. Fenomenolojik çalışmalar özün bilgisine ulaşmaya çalışan, olayların varlığını inceleyen ve tanımlamaya çalışan çalışmalar iken araştırmacı fenomenolojik çalışmalar ile katılımcıların tecrübelerini, algıladıklarını ve olaylara bakış açılarını incelemektedir (Yanık, Yüksel ve Ayazlar 2015). Bu çalışmada özengen müzik eğitimi kurumlarındaki keman kursu programına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiği için bu desen türü tercih edilmiştir. Araştırmanın tasarımı Şekil 3.1.’de verilmiştir.

Şekil 3.1.Araştırma Tasarımı

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara ve Konya illerindeki, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 13 özel müzik kursunda keman dersi yürüten Ankara ilinden 11 ve Konya ilinden 13 öğretmen olmak üzere toplam 24 öğretmen oluşturmuştur. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 3.1.'de verilmiştir.

Tablo 3.1. Katılımcıların demografik bilgileri

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Mezun olunan okul	Kaç Yıldır Keman Çalıyor	Ana Çalgısı	Kaç Yıldır Eğitim Veriyor	Çalıştığı İl
K1	Kadın	24	Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	10 yıl	Şan	3 yıl	Konya
K2	Kadın	21	Lisans 2. sınıf	Necmettin Erbakan Üniversitesi	12 yıl	Keman	2 yıl	Konya
K3	Erkek	30	Yüksek Lisans	Hacettepe Üniversitesi	17 yıl	Viyola	7 yıl	Ankara
K4	Erkek	44	Lisans	Gazi Üniversitesi	25 yıl	Keman	20 yıl	Ankara
K5	Kadın	40	Lisans	Gazi Üniversitesi	26 yıl	Keman	21 yıl	Ankara
K6	Kadın	28	Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	15 yıl	Keman	6 yıl	Konya
K7	Kadın	27	Lisans	Ordu Üniversitesi Müzikve Sahne Sanatları Fakültesi	14 yıl	Keman	6yıl	Konya
K8	Erkek	35	Lisans	Gazi Üniversitesi	20 yıl	Keman	15 yıl	Konya
K9	Erkek	30	Doktora öğrencisi	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	13 yıl	Viyola	9 yıl	Konya
K10	Kadın	20	Lisans 3.sınıf	Necmettin Erbakan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	7 yıl	Keman	3 yıl	Konya
K11	Kadın	22	Lisans	Gazi Üniversitesi	11 yıl	Keman	5 yıl	Ankara
K12	Kadın	28	Doktora öğrencisi	Necmettin Erbakan Üniversitesi	15 yıl	Keman	10 yıl	Konya
K13	Kadın	28	Lisans	Gazi Üniversitesi	15 yıl	Keman	7 yıl	Ankara
K14	Erkek	23	Yüksek Lisans Öğrencisi	Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	16 yıl	Keman	6 yıl	Ankara
K15	Erkek	23	Lisans 3. sınıf	Necmettin Erbakan Üniversitesi	3 yıl	Keman	1,5 yıl	Konya
K16	Kadın	20	Lisans 3. sınıf	Necmettin Erbakan Üniversitesi	10 yıl	Keman	3 yıl	Konya
K17	Kadın	23	Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	8 yıl	Keman	4 yıl	Konya
K18	Erkek	23	Yüksek Lisans Öğrencisi	Gazi Üniversitesi	7 yıl	Viyola	4 yıl	Ankara
K19	Kadın	22	Yüksek Lisans Öğrencisi	Gazi Üniversitesi	9 yıl	Keman	7 yıl	Ankara
K20	Kadın	22	Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	8 yıl	Keman	2 yıl	Konya
K21	Kadın	22	Lisans 3. sınıf	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	12 yıl	Viyola	3 yıl	Ankara
K22	Kadın	32	Lisans	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	15 yıl	Keman	8 yıl	Ankara
K23	Erkek	24	Lisans	Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı	9 yıl	Keman	4 yıl	Konya
K24	Kadın	25	Lisans	Ordu Üniversitesi	12 yıl	Keman	3 yıl	Ankara

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı ve danışmanı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sekiz soruluk demografik bilgiler ikinci bölümde ise araştırma problemlerine ilişkin dört soru bulunmaktadır (EK-1). “Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı tarafından hazırlanan sorular üzerinde yanıtlayıcının kısmen düzeltme, düzenleme hakkı vardır. Sorgulayan ve yanıtlayan, bazı soruları birlikte yeniden düzenleyebilirler. Böyle olunca da bu teknik genellikle nitel araştırmalarda kullanılabilir” (Sönmez ve Alacapınar, 2018, s.185).

Araştırma problemlerine ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmedeki açık uçlu sorular şu şekildedir:

1. MEB’in keman kursu programını ne sıklıkla kullanmaktasınız?
2. MEB keman kursu program içeriği sizce yeterli mi? Yeterli değilse neden?
3. Size göre özengen müzik kursunda keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasında beklentileri nelerdir? Program bu beklentileri karşılıyor mu?
4. Size göre ideal keman öğretim programı nasıl olmalıdır?

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışma verileri araştırmacı tarafından hazırlanılmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Ankara ve Konya ilindeki özengen müzik eğitimi kurumlarında keman eğitimi veren 24 öğretmene telefon aracılığıyla ulaşılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Katılımcı görüşleri 01.02.2024-04.11.2024 tarihleri arasında toplanmış olup ortalama 20-30 dakika sürmüştür. Her katılımcıdan ses kaydı alınarak veri toplama süreci tamamlanmıştır. Görüşme formu uygulanırken katılımcılara verecekleri içten ve samimi cevapların eğitime katkı sağlayacağı gibi bu alanda yapılacak diğer çalışmalara da ışık tutacağı bildirilmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Yarı yapılandırılmış görüşme formundan toplanan nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler önceden belirlenmiş olan temalara göre özetlenip yorumlanır. Bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak için doğrudan alıntılara yer verilir (Yıldırım ve Şimşek 2008). Nitel veriler araştırmacı ve

danışmanı tarafından tema ve alt tema şeklinde sunularak tablo halinde gösterilmiştir. Tablolar yorumlandıktan sonra katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntı yapılmıştır. Çalışmada etik ilkelere sadık kalınmış olup katılımcıların isimleri gizli tutularak K1, K2... şeklinde kodlanmıştır.

3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Çalışma geçerlik ve güvenirligi için Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında görev yapan iki öğretim üyesi ile görüşme yapılarak sorular kapsam geçerliliğine alınmıştır. Çalışmada etik ilkelere uyulmuş olup katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu okunmuştur. Çalışma hakkında bilgilendirme yapılarak ses kayıtlarının gizli tutulacağı ve istedikleri zaman çalışmayı sonlandırabilecekleri katılımcılara bildirilmiştir. Çalışmanın etik kurul onayı için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna başvurulmuş ve 2024/44 Karar No'lu belge ile Etik Kurul Onayı alınmıştır (EK-2). Çalışmanın araştırma uygulama izni için Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne başvurularak araştırma uygulama izni alınmıştır (EK-3).

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

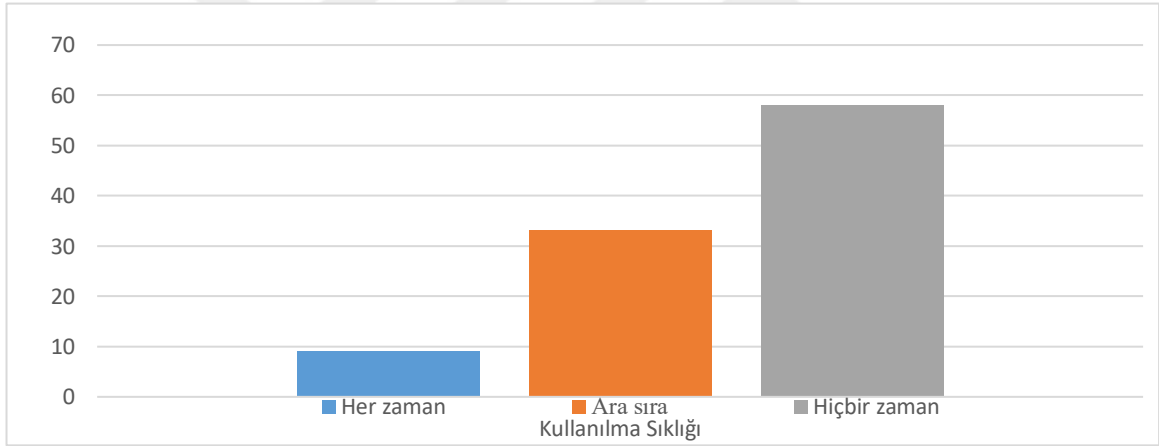
Bu çalışmada elde edilen bulgular araştırma sorularıyla ilişkili olarak analiz edilmiştir.

4.1. Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Çalışmanın birinci araştırma sorusu olan “özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenleri MEB’in keman kursu programını ne sıklıkla kullanmaktadır?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.1. ve Şekil 4.1.’de verilmiştir.

Tablo 4.1. MEB’in keman kursu programını kullanma durumu yüzde frekans tablosu

Kullanma Sıklığı	f	%	Katılımcı
Her zaman	2	9	K8, K17
Ara sıra	8	33	K1, K2, K3, K5, K7, K14, K18, K,20
Hiçbir zaman	14	58	K4, K6, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K16, K19, K21, K22, K23, K24
Toplam	24	100	

Şekil 4.1. MEB’in keman kursu programının kullanılma sıklığını gösteren grafik

Tablo 4.1 ve Şekil 4.1 incelendiğinde katılımcıların %9’unun (f=2) keman derslerinde MEB’in keman kursu programını her zaman kullandıkları, %33’ünün (f=8) ara sıra kullandıkları, %58’sinin ise (f=14) ise hiçbir zaman kullanmadıkları tespit edilmiştir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Çoğunlukla kullanıyorum. İlk hafta 2 başlığı kullanıyorsam diğerini kullanmıyorum. Çocuklar hobi amaçlı geldikleri için MEB’in programındaki hafta ayrımlarına çok sahip değilim.” (K2)

“Programı incelediğimde benim verdiğim eğitim düzeyinde ve sıklıkla kullanıyorum programı” (K7)

“Kullanıyorum zaten program içerisinde de dizi ve gamlar olduğu için bol bol kullanıyorum, Suzukiyi çok kullanıyorum erken yaş eğitimi veriyoruz o yüzden suzukiyi de aktif kullanıyorum.” (K8)

“Açıkçası çok fazla kullanmıyorum. Erken davranıyor yani şöyle 2. 3. Haftalarda sol el parmak kullandırmaya başlıyor. Çocukların henüz yay hakimiyeti oluşmadan parmak kullanımını ben doğru bulmuyorum.” (K1)

“Kullanmıyorum daha önce hiç duymadım ve sonradan inceledim.” (K10)

“Bu programı henüz kullanmıyorum ama içeriği inceledim ve içeriği benim öğretim yöntemime uyuyor o yüzden kullanabilirim.” (K11)

“Müfredatı kullanmıyorum açıkçası ben de yüksek lisans tezime araştırma yaparken böyle bir müfredatın olduğundan o şekilde haberdar oldum. Kurum müdürüm böyle bir müfredat var uyun şeklinde hiç bir şey söylemedi.” (K12)

“Programı inceledim ilk 8 haftayı genellikle kullanıyorum, devamında ise biraz değiştirerek kullanıyorum.” (K14)

“Bilmiyordum böyle bir program olduğunu o yüzden kullanmıyorum.” (K15)

“Ben çok kullanmıyorum. Özengen müzik eğitimi olduğu için öğrenciler direk bir şeyler çalmak istiyor. Tabiki genel temel bilgileri veriyoruz ama okuldaki veya MEB’in programındaki gibi bilgileri direk veremiyoruz.” (K16)

“Bu programı genel olarak kullanıyorum.” (K17)

“MEB’in keman kursu programını öğrencilerin gam ihtiyaçları olduğunda ve daha çok teknik çalışmalarda kullanmaktayım. Genel olarak ihtiyaç duyduğumda kullanıyorum.” (K18)

“Yeterli bulmuyorum ve bazı noktalarda çok eksiklerini gördüğüm için kullanmıyorum.” (K19)

Katılımcılardan bazıları programa bağlılığının öğrencinin seviyesine göre değişiklik gösterdiğini belirtmiştir.

“Hafta hafta öğretmiyorum çocuğun çalışmasına ve yeterliliğine bağlı olarak ilerliyorum ve programı incelediğimde programına uygun ilerliyordum bende onu fark ettim.” (K1)

“MEB’ in programını düzenli olarak kullanmıyorum. Genel olarak Suzuki ve gerekirse Schradieck metodunu kullanıyorum bu program bir taslak ve öğrencinin o anki problemini çözmek ve bir yola sokmak için kendi yolumu izleyerek öğrencinin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yaptırıyorum çünkü her öğrencinin niteliği yeteneği becerisi farklı bu yüzden bu şekilde ilerliyorum hafta hafta yazanları haftalık uyararak öğretmiyorum.” (K3)

“Aslında inceledim ama çok fazla üstünde durmuyorum çünkü her çocuğun bireysel farklılıkları olduğu için teori kısmını daha sonraya bırakıyorum ilk başta yay tutmayla başlıyoruz.” (K7)

“Bizim verdiğimiz eğitim birebir eğitim olduğu için her gelen öğrencinin seviyesi farklı, bazı öğrenciler sıfırdan gelmiyor zaten belli bir seviyeye geliyor evet o yüzden hepsine belki aynı müfredatı uygulamak doğru olmaya da bilir her öğrencinin yeteneği, yatkınlığı, hazır bulunuşluğu ve algısı farklı olduğu için ama tabii bir müfredatın olması ve buna uyulmaması da bu sefer kurumlar arasında çok ciddi farklılıklara yol açıyor.” (K12)

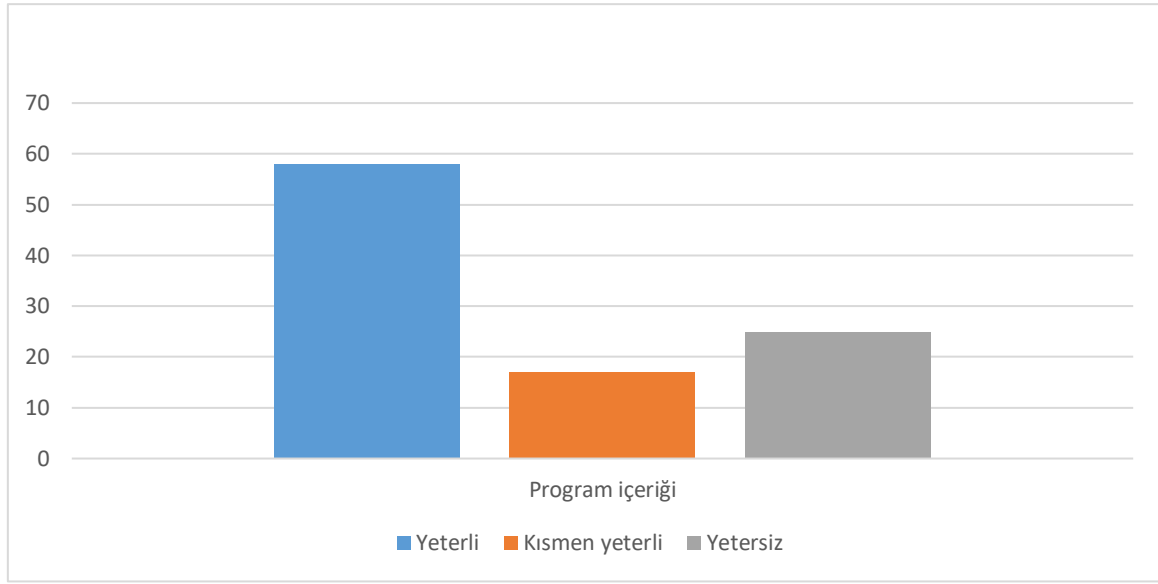
“Her öğrenci düzeyine hitap ettiğini düşünmüyorum açıkçası, her öğrenci farklı hazır bulunuşlukta, istek, azim ve olgunlukta olduğu için hepsine aynı şekilde yaklaşmıyorum ve her birine ayrı metot uyguluyorum.” (K13)

4.2.İkinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Çalışmanın ikinci araştırma sorusu olan “özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerine göre MEBkeman kursu program içeriği yeterli mi? yeterli değilse nedenleri nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.2. ve Şekil 4.2.’de verilmiştir.

Tablo 4.2. MEB’in keman kursu program içeriği yeterlilik durumu yüzde frekans tablosu

Program Durumu	İçeriği Yeterlilik	f	%	Katılımcı
Yeterli		14	58	K1, K5, K7, K8, K10, K11, K13, K14, K16, K17, K20, K21, K23, K24
Kısmen Yeterli		4	17	K2, K3, K15, K18
Yetersiz		6	25	K4, K6, K9, K12, K19, K22
Toplam		24	100	

Şekil 4.2. Keman kursu program içeriği yeterlilik durumunu gösteren grafik

Tablo 4.2 ve Şekil 4.2 incelendiğinde katılımcıların %58'inin (f=14) keman kursu program içeriğini yeterli, %17'sinin (f=4) kısmen yeterli, %25'inin (f=6) yetersiz buldukları tespit edilmiştir. Keman kursu program içeriğinin yeterliliği konusunda katılımcıların görüşleri tablo 4.3'te sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.3. Program içeriği yeterliliği hakkındaki görüşler

Tema	Alt tema
Yeterli	Metot çeşitliliği Kazanım zenginliği Seviye uygunluğu Sistemik kazanım sıralaması İçerik zenginliği Sınav
Yetersiz	Düzyer düşüklüğü Velilerin beklentisini karşılamıyor Ağır ve yoğun içerik Kaynak yetersizliği, Türkçe kaynak yetersizliği ve kaynaklara ulaşım sorunu Anlaşılmayan kazanım Yaş sorunu Hazır bulunuşluk ve yetenek farklılığı Metot çeşitliliği Sistemik kazanım sıralaması Ders saati sorunu Mesleki kariyer bakımından geliştirilmeli Güncellik Melodik yoksunluk Sıkıcı

Tablo 4.3.'de görüldüğü gibi katılımcıların program içeriği hakkındaki görüşleri iki tema altında incelenmiştir. Yeterli teması altında katılımcılardan elde edilen bulgular ile metot çeşitliliği, kazanım zenginliği, seviye uygunluğu, sistemik kazanım sıralaması, içerik

zenginliği, sınav alt temalar tespit edilmiştir. Yetersiz teması altında isedüzey düşüklüğü, velilerin beklentisini karşılamaması, kaynak yetersizliği, Türkçe kaynak yetersizliği, kaynaklara ulaşım sorunu, anlaşılmayan kazanımlar, yaş sorunu, öğrencilerin hazır bulunuşluluğu ve yetenek farklılıkları, metot çeşitliliği, sistematik kazanım sıralaması, ders saati sorunu, mesleki kariyer bakımından geliştirilmesi, güncellik, melodik yoksunluk ve sıkıcı alttemaları tespit edilmiştir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Program içeriği yeterli hatta 1. Seviye için fazla bile keşke bu 33 hafta içinde bu kadar çok davranış kazandırabilsek birçok öğrenci de olabiliyor bu ama her öğrenci için diyemeyeceğim hatta ağır bile diyebilirim. (K5)

“İçerik yeterli gözükiyor. Metotların yer alması, gam çalıştırması, keman tutuşu, müzik terimleri vs yer alması güzel.” (K10)

“İstenen şeyler bence yeterli hatta MEB’in oluşturduğu bu programa öğrencinin yetenek ve potansiyeline göre yetişemeyebiliyoruz bile, program sonunda gelmek istenen nokta bir öğrencinin ilerlemesine uygunluğu, keman tarihi ve tanımının anlatılıyor olması güzel bence” (K14)

“Bence bir tık bu düzey artırılabilir, uygulama programda daha yoğunlukta olabilirdi.” (K15)

“İncelediğime göre yeterli fakat yeterli olmayan noktalar da var. GSL kapsamında çocukların akademik anlamda çalabileceği seviyede düzenlenmiş. Hobi amaçlı gelinen bir yerde çoğu velinin beklentisini karşılamayacağı, ağır ve yoğun içeriğe sahip diyebilirim.” (K2)

“Bu programa baktığımda özengen müzik eğitimi alan öğrenciler müzik eğitimi verecek kişiler değil sonuçta bu öğrencilere kısa sürede, istekleri doğrultusundaki durumlara yönelik öğretmemiz gerekiyor. Bu program teknik düzeyi daha fazla geliştirmeye yönelik olduğu gözükiyor bu konuda bence yetersiz ve programa baktığımda güncel, popüler ve farklı müzik türlerinin türkü, caz, sanat müziği gibi birçok eserlere yer verilmediğini görüyorum. Öğrenciye klasik müzik ve sınava hazırlamaya yönelik bir program gibi daha katı bir anlayışla yaklaşıyor gibi” (K9)

“Verilen kaynakların Türkiye şartlarına uygun olmadığını düşünüyorum. Bizim hocalarımızın da kitaplarını kullanmamız gerektiğini düşünüyorum. Mehmet Efenin Ömer

Canın kitapları, repertuvar kitapları gibi onlar kullanılabilir sadece yabancı kaynakların olmaması gerektiğini düşünüyorum.” (K4)

“Yaş gruplarına ayrılabilirdi tıpkı bale programları gibi Örneğin; 4-6 yaş 8-9 yaş bale programı gibi kemanda da yaş gruplarına ayrılabilirdi. 7 Yaştan tutun en ileri yaşa kadar aynı programı uygulamamızı söyledikleri için bu çok uygulanabilir olmuyor.” (K5)

“Bir de program yaşa göre ayrılmamış 5-6 yaş ta farklı eğitim 10 yaş öncesi sonrası gibi bunların belirtilmesi gerekiyor. Program her yaş için kullanılıyor bu konuda yetersiz. Bizler ders ders öğrenciyi tanıyıp ona göre eğitim veriyoruz.” (K4)

“Yeterli değil çünkü tek bir eğitim ekolünden gidiyor direk suzukiye geçirmiş ve her öğrencinin bireysel farklılıkları buna izin vermeyebilir direk bu şekilde ilerlemesi doğru değil.” (K19)

“Her zaman için daha iyisi vardır ama amatör müzik kurumları içinse yeterli, mesleki için ise geliştirilmesi gerekir.” (K8)

“Bence yeterli değil Suzuki gibi LCM (London College of Music) gibi güzel metotlar var ama geliştirilebilir. Güncelleme gelmeli bu müfredat eski tarihli güncellense bile tarih değiştirilip tekrar onaylanarak değil incelenip şunu ekleyelim şöyle yapalım şeklinde güncellenmeli. Çocuklar bilindik melodiler çalınca daha motive oluyorlar çocuklar için biraz daha motive etmek adına minik melodiler, küçük çocuk şarkılarının düzenlemesi ezbere bile çalabilir, evet ben sanırım bu işi yapabileceğim deyip devam etme gücü bulsun kendinde, ben bunun programda eksik olduğunu düşünüyorum. Suzuki de var ama o bir örnek bilindik parçalar eklenebilir bu anlamda yetersiz.” (K12)

“Biraz fazla gibi öğrenci sıkılabiliyor veya adaptasyon sorunu yaşayabiliyor. Genel olarak gelen öğrencilerin temelde bunu bir hobi olarak yaptığını düşünürsek birazcık fazla olduğunu düşünüyorum bu programın.” (K17)

Tablo 4.3.’de katılımcıların bazıları metot çeşitliliğini olumlu bulurken bazıları ise bunun sorun çıkarttığını ifade etmiştir.

“Bence yeterli çeşitli metotlar kullanılıyor ve bir öğrencinin alması gereken maksimum verimi verdiğini düşünüyorum.” (K1)

“Bence yeterli, birden fazla metot kullanılması, sınav yapılıyor olması konusunda güzel sınav yapılması öğrenciyi tetikler.” (K13)

“Bence yeterli değil, bizim gördüğümüz ders programları ilerleyişi açısından yeterli değil bir sürü metodu bir anda kullanmakta olmaz.” (K6)

Tablo 4.3.’de katılımcıların bazıları sistematik kazanım sıralamasının ders içerisinde sıralı olması gerektiğini ifade ederken bazı katılımcılar ise bu sıralamaların haftalara ayrılmış olmasının güzel olduğunu ifadelendirmiştir.

“Amatör kemancılar için yeterli bence ama kafama takılan bir şeyler var. 20. ve 22. Haftalarda tampere sistem beşli, altılı, yedili ve oktav aralık çalışmaları diye geçiyor çift ses mi eğer çift ses ise bunun mümkün olmayacağını ve çift ses için en az 1,5 yıl sonra öğrencilerin çift sese geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (K3)

“Müfredat güzel belki şu anlamda bir eleştirim olabilir hafta hafta gitmekten ziyada öğrencinin ihtiyacına göre bir yönlendirme yapmak daha iyi olabilir. Öğrencinin ihtiyacında 1. haftada alması gereken şey tamamlanmadıysa 2. Haftanın konusuna geçilmemeli bence yeterli olan kısımları ise müfredat yeterli verilmesi gerekenler bulunuyor.” (K11)

“Programda her haftalar yazılmış ama hangi haftalarda teori hangi haftalarda uygulama yazılmamış aralıklardan bahsetmişler mesela onu çaldırarak mı yaptırıyor yoksa anlatarak mı yazmıyor.” (K19)

“İlk başta diziler verilir ardından etüt ardından eser şeklinde gidilmesi gerekiyor.” (K6)

“Kullandığı metotlar hangi haftalarda kullanılması gerektiği güzel ayarlanmış.” (K7)

4.3.Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Çalışmanın üçüncü araştırma sorusu olan “özenen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasındaki beklentileri nelerdir? program bu beklentileri karşılıyor mu?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 4.4.’de aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.4.Keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasındaki beklentileri

Tema	Alt tema
Şarkı çalmak	Klasik müzik istemiyor
	Klasik müzik istiyor
	Türk müziği istiyor
	Popüler şarkılar istiyor

	Duyduklarını çalmak
	Okul törenlerinde çalmak
Sosyal medya	Sanatçıların yaptıklarını uygulamak istemek
	Sanatçıların dikkatini çekme isteği
Kariyer	Güzel Sanatlar Liseleri ve Üniversite (Müzik öğretmenliği ve Konservatuar) sınavları
	Bilsem Sınavları
	Yurt dışı sertifika sınavları
	MEB'in sertifika sınavı
	Yurt dışı bursluluk
	Meslek ve para kazanmak
Motivasyon	Başarma duygusu
	Anı biriktirmek
	Terapi amaçlı
	Sosyal sorumluluk projelerine katılmak
	Geçmişte yapamadığını hayata geçirmek
	Eğlenmek
Kemanı doğru bir şekilde çalmak	Temiz ses basmak
	Yayı ve kemanı doğru tutmak
	Önceki yanlış eğitimlerini düzeltmek ya da önceki eğitimlerini geliştirmek
Çevre	Aileyi mutlu etmek
	Arkadaşlarını mutlu etmek
	Sosyalleşmek
Zaman	Kısa zamanda öğrenmek
	Vaktini güzel değerlendirmek
Müzik sevgisi	Enstrüman çalmak
	Konser vermek
	Orkestrada çalmak
	İkinci bir çalgı çalmak için

Tablo 4.4 incelendiğinde katılımcılara göre öğrencilerin eğitim noktasındaki beklentileri şarkı çalmak, sosyal medya, kariyer, motivasyon, kemanı doğru bir şekilde çalmak, çevre, zaman, müzik sevgisi temaları altında incelenmiştir. Öğrencilerin şarkı çalmak teması altındaki beklentileri bir kısım öğrencinin klasik müzik çalmak istemiyorken bir kısmının klasik müzik çalmak istediği, Türk müziği, popüler ve duydukları müzikleri çalmak istemeleri, okul törenlerinde keman çalmak istedikleri şeklindedir. Öğrencilerin sosyal medyadan görerek sanatçıların yaptıklarını yapmak istemeleri ve sanatçıların dikkatini çekme istekleri ise sosyal medya teması altında ele alınmıştır. Öğrencilerin profesyonel müzik eğitimine adım atmak amacıyla bu eğitimlerin hazırlık sınavlarına hazırlanmak istemeleri, aldıkları keman eğitiminin kendi eğitim geçmişlerinde yer almasını istemeleri ve bunu meslek haline getirerek para kazanma beklentileri ise kariyer teması altında toplanmıştır. Bazı öğrencilerin keman eğitiminden beklentilerinin terapi, başarma duygusu, eğlenme olması motivasyon temasında yer alırken bazı öğrencilerin kemanı doğru ve temiz çalmak isteği, ailelerini mutlu etmek, sosyalleşmek, kısa zamanda bir şeyler çalmak, bir enstrüman çalmak

ve konser vermek istekleri ise kemanı doğru çalma, çevre, zaman ve müzik sevgisi temalarında toplanmıştır. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Gelen öğrencilerin %80 i şarkı çalmak üzere geliyor ve batı müziği eğitimi ve teknik eğitim almak isteyen öğrenci çok az oluyor çok azı klasik müzik istiyor.” (K1)

“Hiçbir şey yapmayı ta tamamen klasik müzik yapmak isteyen ciddi bir teknikle ilerlemek isteyen öğrencilerimiz oluyor.” (K5)

“Türk musikisinden bir şeyler çalmak isteyen de olabiliyor, konservatuara hazırlanmak isteyen öğrenciler de geliyor.” (K14)

“Büyük kısmı popüler ve kendi kültürümüze ait müzikleri kendi çalgısıyla çalabilmek için geliyorlar.” (K12)

“Bir kısım ailesini mutlu etmek ve kendisi bir şeyler çalmak için bir hatırla sevgili, bir nazende sevgilim gibi bilindik bir şeyler çalmak için geliyor.” (K15)

“Öğrenciden öğrenciye değişiklik gösterebiliyor fakat genellikle kendi duydukları parçaları çalabilmek yönünde oluyor.” (K8)

“Öğrenciler bir şeyler çalmak istiyor, şarkı ve eser çalmak istiyorlar, kulaktan müzik çalmak istiyorlar.” (K10)

“Bu öğrenciden öğrenciye çok değişiyor kimisi sevdiği şeyleri çalmak istiyor, kimisi okul törenlerinde çalmak için veya okul müzik gruplarına dahil olmak için geliyorlar. Genel olarak eğlenmek ve hobi amaçlı geliyorlar.” (K13)

“Öğrenciler genelde bir ezgi çalmak istiyorlar, ailelerinin yanında, okulda bir programda, 23 Nisan şenliğinde, 19 Mayıs şenliğinde bir parça çalabilmek istiyorlar.” (K17)

“Öğrencilerin beklentileri genelde fairytale çalmak istiyorlar, sosyal medyadan gördüklerini duyduklarını çalmak istiyorlar.” (K3)

“Aileler ve çocuklar, sosyal medyadaki insanların paylaşımlarından etkileniyorlar Örneğin: Canan Anderson acaba beni de paylaşır mı, beni de beğenir mi, benim başarımla gurur duyar mı gibi beklentileri olabiliyor öğrencilerin.” (K2)

“Konsere çıkma talepleri oluyor, güncel şarkı çalmak istiyorlar, akademik yönde isteyen çok nadir ama ondan da olabiliyor. Tabi akademik gelen öğrenciler keman değil de daha çok sınav hazırlık programı şeklinde geliyor. Keman değil de genel olarak gelmiş oluyor biraz daha” (K9)

“Daha önceden keman eğitimi alıp tekniğini düzeltmek ya da gelişmek için gelenler de var, sınav hazırlığı için konservatuar veya müzik eğitimine girmek için bir çalgım olsun diye gelenler oluyor.” (K10)

“Müzik öğretmenliği veya konservatuara hazırlık amacıyla gelenler oluyor.” (K12)

“Öğrencilerin bir şeyleri başardıklarını görebilmeleri, konservatuar veya bilsem beklentileri oluyor ailelerin ve çocukların” (K2)

“Orkestra da çalmak isteyen öğrenciler oluyor, bilsem ile bu programla tanışanlar oluyor.” (K5)

“Kariyerleri için, akademik hayatlarına sıkıştırmak isteyen ve yurt dışı bursluluk için sadece bu odakla gelen profil çok arttı son yıllarda” (K5)

“Sertifika alıp ders vermek için de ders almak isteyenler olabiliyor hem de yurt dışında hobilerim olarak öz geçmişime yazabileceğim şeyler olsun diye de gelen olabiliyor.” (K11)

“Terapi amaçlı gelen öğrenciler olabiliyor psikolog veya psikiyatrist tavsiyesi ile bir enstrüman çalmak iyi olabilir şeklinde tavsiye alıp gelen öğrenciler olabiliyor.” (K12)

“Çoğu hobi amaçlı geliyor, yetişkinlerden yıllardır yapmak istiyordum diyerek gelenler oluyor.” (K7)

“Hem kendi mutlu oluyor hem de ailesini ve arkadaşlarını mutlu etmek için şarkı çalıyor.” (K9)

“Öğrenciler kısa sürede bir şeyler çalmak için geliyorlar.” (K4)

Katılımcılara programın beklentileri karşılama durumuna ilişkin görüşleri sorulduğunda genel olarak programın öğrenci beklentilerini karşılamadığı fakat programda

teknik olarak çok fazla kazanımın yer almasının öğrencilerin beklentilerine ulaşmada alt yapı oluşturduğu düşünülmektedir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Keman eğitimi için de temiz ses basmak doğru yay tutmak şarkı çalmak gibi beklentileri de var öğrencilerin MEB’ in keman kursu programı teknik olarak alt yapıyı güzel oluşturuyor ama tam olarak karşılamıyor.” (K2)

“Sosyal anlamdaki istekleri parçaları karşılamıyor fakat onları çalabilmelerini sağlayacak teknik kazanımını karşılıyor.” (K3)

“Program içeriği LCM ve bizim pratikteki uyguladığımız şeyleri fazlasıyla karşılıyor diyebilirim ama her öğrencide programın içerisine yedirilen metotlar ve öğretim yöntemleri uygulanabilir olmuyor fazla ve daha zor.” (K5)

“Program mesleki eğitim için beklentileri karşılamıyor ama özengen eğitimdeki beklentileri karşılıyor.”(K8)

“Şöyle karşılıyor şarkıyı güzel çalabilmesi için o teknik alt yapıyı oluşturuyor. Program yapılması gerekenleri yaptırıyor ve sonucunda istediklerinizi yapabiliyor oluyorsunuz.” (K11)

“Çoğu öğrenci Türkçe eserler çalmak istiyor o yönden karşılamıyor beklentileri, çoğu buradaki melodileri bilmiyor.” (K18)

4.4.Dördüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Çalışmanın dördüncü araştırma sorusu olan “özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerine göre ideal keman öğretim programı nasıl olmalıdır?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 4.5.’te verilmiştir.

Tablo 4.5. Keman öğretmenlerine göre ideal keman öğretim programı içeriği

Tema	Alt tema	Kod
Müziksel işitme okuma ve yazmaya yönelik kazanımlar	Teorik kazanımlar	Nota bilgisi
		Uslu bilgisi
		Koma bilgisi
		Müzik terimleri
		Tartım kalıpları
		Müzik dönemleri
	Uygulamalı kazanımlar	Nota etkinlikleri
		Terim etkinlikleri
		Eşlik
		Solfej çalışmaları
		Bona çalışmaları
		Deşifre çalışmaları

Keman çalmaya ilişkin kazanımlar	Teorik kazanımlar	Etkinlikle öğretim
		Keman ve yay tanıtımı
		Keman tarihi
		Ünlü keman bestecileri
		Farklı dönem eser ve teknikleri
	Uygulamalı Kazanımlar	Eser analizi
		Bedensel kurulum (Duruş, tutuş)
		Yay çekip itme çalışmaları
		Yay teknikleri
		Parmak baskıları
Yaratıcılık	Ton kavramı	
	Gam, arpej, etüt çalışmaları	
	Düetler	
	Kendi oluşturduğu eserler	
	Öğretmenlerin yazdığı etütler derlemesi	
Ders süresi	Doğaçlama ve besteleme çalışmaları	
	Yaşa yeteneğe ve ilgiye göre ders saati	
	Haftada 1 ders olmalı teori ve uygulama birlikte	
	Haftada 2 ders olmalı	
	Ders süresinin uzun gelmesi	
Müzik Türleri	Türk Müziği	
	Popüler müzik	
	Dizi ve film müzikleri	
Kaynaklar	Ömer Can	
	Sevcik	
	Suzuki	
	Schradieck	
	HansSitt	
	Wohlfhart	
	Türkçe metotlar	
	Öğrencilerin beklentilerine yönelik kaynaklar	
	Küçük çocuklara yönelik kaynaklar	
	Program Tasarısı	Yaşlara göre ayrılmalı
Algısal ve fiziksel düzeye göre ayrılma		
Genel kazanımlar şeklinde		

Tablo 4.5 incelendiğinde katılımcılara göre ideal keman öğretim programı müziksel işitme okuma yazmaya yönelik kazanımlar, keman çalmaya ilişkin kazanımlar, yaratıcılık, ders süresi, müzik türleri, kaynaklar, program tasarısı temaları altında incelenmiştir.

Tablo 4.5 de Öğretmenlere ideal keman öğretim programı içeriği sorulduğu zaman öğretmenler ideal keman öğretim programı içerisinde kullanılan çalgının tarihi, nota bilgisi, müzik terimleri, müzik dönemleri, Türk müziği hakkında basit ve kısa bilgiler gibi teorik kazanımların yer alması gerektiğini ve bu bilgilerin uygulamalı olarak eser üzerinde gösterilebileceğini küçük çocuklara ise etkinlikler yoluyla öğretilbileceğini ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler kulak gelişimi için solfej ve bona çalışmalarının programda yer almasının öneminden bahsedip, öğrencilere derste eşlik çalgısıyla eşlik yapılması ile programda eşlik ve düet çalışmalarının yer alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Nota öğretimi programda kısaca eklenmeli.” (K9)

“Nota ile ilgili teorik bilgiler, notayı kolay öğrenmek üzerine ipuçları vs. yer alabilir.” (K12)

“Türk Müziği hakkında eğitim verilebilir. Eser analizi yaptırılabilir. Eser üzerinde teorik bilgiler verilebilir eserin makamı ve arızaları gibi” (K2)

“Türk müziği isteyenler için usuller, komalar anlatılmalı komalar duyarak basılmalı.” (K4)

“Teorik konularda işlenmeli çocuğun müzik terminolojisini de bilmesi gerekiyor. Nerde susacak, puandorg, artikülasyon bunları bilmeli ve müzikalite de verilmeli. En önemlisi ise müzikalite ve ben bunu programda da görmedim.” (K6)

“Temel seviyedeki tartım kalıpları ilk dersten itibaren verilmeli, birkaç şarkı sonrası nüans önemi anlatılmalı.” (K9)

“Ben o programın içerisine çağdaş müzikte eklerdim MEB’in programında yoktu ve şuan ki müziklere de alışmalı çocuk çağdaş, barok, romantik dönem müzikleri hepsi olmalı ve farklı farklı kitaplarda olmalı.” (K19)

“Küçük çocuklar için bence etkinlikler yer almalı, sadece keman değil kemani öğretirken nota da öğretiyoruz sonuç olarak notanın yerlerini bilmesi için, teorik konular için etkinlikler yer almalı.” (K16)

“Bütün yapılan çalışmalarda piyano eşliği olmalı, eşlikle çalma üzerinde durulabilir bunu programda görmedim.” (K9)

“Programda bona ve solfej çalışmaları yer almalı.” (K13)

“Deşifre çalışmaları 1 hafta yer alıyor bunun süresi arttırılmalı.” (K18)

“Küçük çocuklara oyunlarla, ritimlerle, danslarla gösterilebilir. Etkinlikler yer alabilir.” (K15)

“Özengen bir eğitim veriyoruz ve küçük çocukların oyun ihtiyacı var bu bilgilerin bir kısmı oyun eşliğinde verilebilir.” (K2)

“Çocuklar için eğlenceli etkinlikler yer alabilir.” (K3)

“Öğrencinin parmağının basacağı yerleri gösteren etkinlikler yer alabilir.” (K9)

“İlk haftalarda keman tanımı, tarihsel evreler haftalara yayılarak anlatılması gereken şeyler olmalı ve direk kemanın ve arşenin öğrenciye verilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (K3)

“Öğrenci hobi amaçlı da gelse notayı ve ilgilenilen çalgının geçmişinin bilinmesi gerektiğini düşünüyorum bu yüzden keman tarihi, ünlü keman bestecilerine biraz daha yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Farklı dönem eserleri ve farklı tekniklerin o dönemdeki kullanımı olmalı” (K1)

“Ben derslerde öğrencilerime dönemler ile ilgili bilgi paylaşımında bulunuyorum ve ödevler veriyorum. Örneğin Paganini, Vivaldi kimdir önemi nedir gibisinden ben bu programda Dede Efendiyi, Neşet Ertaş, Aşık Veyseli de görmek isterdim.” (K8)

“Ben o programın içerisine çağdaş müzikte eklerdim MEB’in programında yoktu ve şuan ki müziklere de alışmalı çocuk türkü, çağdaş, barok, romantik hepsi olmalı.” (K19)

“Bazı ana hatları belli olmalı çünkü keman eğitiminde öğrencinin kesinlikle kazanması gereken yay, duruş, tutuş, sol el vs gibi durumlar var.” (K12)

Tablo 4.5’te katılımcılar keman çalmaya yönelik olarak programda ilk haftalarda öğrencilerin çalgılarını tanımalarını sağlayacak keman tanıtımı, keman tarihi gibi bilgilerin yer alması gerektiğinden bahsetmişlerdir. Keman eğitiminde bedensel kurulumun, parmak baskılarının ve yay çalışmalarının önemli olduğunu, kemana başlanılan ilk zamanlarda yay çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiğini, yay çalışmaları için çalışma durumunun basitten zora ve sürece yayılarak gerçekleşmesi gerektiğini çoğu katılımcı ifade etmiştir. Katılımcılar keman eğitimlerinde farklı dönem eserleri, düet çalışmaları, eser analizi, etüt, gam ve arpej çalışmaları gibi çalışmaları sıklıkla kullandıklarından bahsederek bu çalışmaların ideal keman öğretim programı içerisinde yer alması gerektiğini, öğrencilerin öğrendiği tonu parçalar ile desteklemenin öğrenilen tonun pekiştirilmesi ve öğrencinin sıkılmaması açısından önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Yay teknikleri, kemanın tanıtımı, keman ve arşe tutuşları hakkında eğitim verilebilir.” (K2)

“Sade bir program olmalı, biraz daha haftaların yayıldığı bir program olabilir, keman tutuş, yay çekme, temel bilgiler, boş tellerde yay çalışmaları yer almalı.” (K13)

“Tutuş duruş çok önemli ilk haftalarda farklı şeyler diyor ama biz o tutuş duruş pozisyonu öğretilene kadar belli bir zaman geçiyor belki biz bu programı uygulamış olsak yeterli kalamayacak bize, bence ilk etap için farklı bir yöntem olabilir.” (K15)

“İlk aylar için yay çalışmaları arttırılabilir.” (K6)

“Yay teknikleri çok önemli basitten karmaşığa doğru yay teknikleri düzgün bir şekilde verilmeli.” (K5)

“Tamamıyla çalma üzerine, uygulama üzerine olmalı, bol bol repertuvar olmalı, çok fazla sıkıcı etüt egzersiz olmamalı parçaların etüt ve egzersiz olarak kullanılması gerektiğini düşünüyorum. İçerisinde gam, yay çeşidi, spiccato gibi birçok şey yer almalı.” (K8)

“Nota okuma, notaların kemandaki yerleri ve boş tellerde yay çalışması ve tek tel üzerinde öğrenciye nota göstermiş oluyorum bu konuda MEB'in programı ile ayrışıyoruz çünkü la ve mi telinde direk 1. pozisyonu oturtmasını istiyor bu da öğrenciye zorluk çıkartır. Ben tek tel üzerinde notaları oturtuyorum baktım alışıyor, dirsek, bilek ve parmak esnekliği sağlanması oturunca iyi oluyor bunlar oturtulduktan sonra diğer kısımlara geçilmesi taraftarıyım.” (K14)

“Parmak pozisyonu 7. Hafta başlamış ben buna geç başladığını düşünüyorum özengen müzik eğitimi göz önüne alındığında haftalar içerisindeki bilgiler değiştirilebilir. Örneğin; yetenekli çocuklar oluyor ben o zaman 2. Hafta da parmak basmaya geçiyorum ve yetenekli çocukların başlangıçta bir arada yürütebileceğini düşünüyorum ama normal düzeydeki öğrenci içinde 7. Haftada parmak basmak bence uzun bir süre” (K7)

“16. Haftalarda 4. Parmağı basma çalışmaları var ve bu süreç isteyen bir şey ve ilk 3 parmağı bastıktan sonra 4. Parmağa geçilmeli biraz daha erken öğretilmeli basılmasa bile gösterilmeli, 17. haftada yay balansı çalışmaları yazıyor ben bunu ilk haftalarda yaptırıyorum.” (K3)

“Kısa zamanda 1., 2.,3.,4.parmaklar farklı tellerde bastırılıp yay çekme çalışmalarına geçilebilir.” (K9)

“Ton kavramı çok önemli ilk ton re majör veya la majör olmalı bence re majör olmalı”(K5)

“Genel de öğrencilerin etütlere ya da çok sıkıcı çalışmalara tahammülleri olmuyor onları zaman kaybı görebiliyorlar, bunlara yapılabilecek şey etüt ve etüdüün aktif kullanılabilceği kulağa hoş gelen bir eser ile eser olmazsa bile tekerlemeler tarzı bir şeyler yapılırsa öğrenci etüt çalışmasını eser içerisinde çalmış olur.” (K9)

“Bazı teknik etüt, egzersiz ve eserlerin yanında mutlaka çalışılan gam ve etüdüün hemen arkasından türkü, film ve dizi müziği gibi eserlerle onun hemen pekiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (K12)

“Öğretmenle birlikte çalmaktan da çok etkileniyorlar o yüzden öğrenci öğretmen düetleri eklenmeli, bu da motive edici oluyor öğrenciler için o yüzden düetler kesinlikle olmalı.” (K12)

“Çift keman için basit düzey eserler olmalı.” (K18)

Tablo 4.5 de katılımcılar keman eğitimlerinde doğaçlama, besteleme gibi öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkartabilecekleri zamanların olması gerektiğini, hem öğretmenlerin hem öğrencilerin oluşturduğu eserlerin programda olabileceğini, derslerdeki bazı konuların doğaçlama şeklinde öğretilabileceğini ve doğaçlama çalışmalarının öğrencinin özgünleşmesi açısından faydalı olabileceğini düşünmektedirler. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Genel tekrarda ben etütler ve basitleştirilmiş şekilde çocukların kendi oluşturmuş olduğu eserleri eklerdim.” (K2)

“Yeni kaynaklar ve eser arşivi eklenmeli ve öğretmenlerin kendi yazdığı etütler derlenebilir belki bunlar da yer alabilir.” (K9)

“Doğaçlama ve besteleme önemli bunlar olmalı ve bunlara haftada 2 derste yetmez.” (K19)

“Öğrencinin belli bir seviye den sonra kendi de bir etüt, eser, şarkı, yay şekilleri gibi ufak şeyler yazıp kendi eksliğini giderebilir olmalı ben programda öğrencinin özgünleştirilmesine yönelik pek bir şey göremedim. Doğaçlama ile ilgili konular eklenebilir

gam öğretiliyor mesela gam ile ilgili herhangi bir doğaçlama diyelim ki ritim öğretiliyor ritimle ilgili bir doğaçlama öğretilir hem ritmik hem melodik.”(K9)

“Programda haftalık 4-5 sayfa ödevler ve haftalık yapılması gerekenler şeklinde ilerlerdim. Bir haftanın içinde solfej, bona olur başka bir haftanın içinde doğaçlama olur, diğer hafta modal, makamsal ve araştırma konuları olur o şekilde yapardım.” (K19)

Tablo 4.5 de öğretmenler keman eğitimi derslerini özel ders şeklinde haftada 1 ders ortalama 45-50 dakika sürecek şekilde gerçekleştirdiklerini ifadelendirmektedirler. Bazı öğretmenler küçük yaş öğrencilerle 50 dk ders yapabilmeyen pek mümkün olmadığını öğrencilerin çabuk sıkıldıkları için ders süresinin daha kısa tutulması gerektiğini ifade etmiştir. Bazı öğretmenler yetişkin öğrenciler için haftada 1 dersi yeterli bulurken, bazıları haftada 2 dersin daha faydalı olabileceğini fakat velilere ekonomik olarak fazla geldiği için ve çocuklarını farklı aktivitelere yönlendirdikleri için haftada 2 ders keman eğitimine göndermediklerini ifade etmişlerdir. Bütün öğretmenler teoriye keman ders saati içerisinde yer ayırdığını ayrı bir ders yapmadıklarını ifade ederken bazı öğretmenler ise öğrencilerin müziği meslek olarak yapmak istediklerinde ve yetenek sınavlarına girecekleri zaman haftalık 2 ders yaptıklarını ifade etmiştir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Dersler kesinlikle özel ders şeklinde olmalı, haftada 1 veya 2 seans şeklinde belirtilebilir ben bir dersin özel ders olduğu takdirde yeterli olduğunu düşünüyorum. 4-5 yaşta ise üstün yetenekli, müziğe olan ilgisine göre yarım ders şeklinde haftada 25 dk. olacak şekilde başlanabilir.” (K4)

“Haftada 1 ders 45 dk şeklinde yapıyoruz. Teoriği ders içerisinde öğreniyoruz ben daha çok uygulama yaptırmaktan yanayım uygulama sırasında teorik durumu öğrencinin fark etmesini daha doğru buluyorum.”(K8)

“1 ders teori 1 ders uygulama yerine haftada 1 ders olmalı bence teori kısmı ders içinde etüt ve eser içerisinde yer almalı.” (K10)

“Program yaş ve gelişimsel durum dikkate alınarak yapılırsa bence daha mantıklı olur. 7 yaşındaki bir öğrenci ile 50 dk ders yapmak bazen mümkün olmuyor.” (K9)

“Haftada 1 ders saati uygulama olarak 45 dk yapıyoruz. Teori ve işitme dersleri için öğrencileri zaman zaman yönlendirdiğimiz oluyor ama veliler maddi kaygılar veya zamandan dolayı haftada 2 dersi pek desteklemiyorlar. Öğrenciler çok yoğun sınav, ders, özel ders ya da

başka kurslar spor kursları gibi böyle bir koşturma içerisinde olduklarından haftada 1 saat maksimum gelebiliyorlar. Tabi yetenek sınavına hazırlanan ve bu işi mesleki yapmak isteyen öğrencilere 1 ders teori 1 ders uygulama dersini zorunlu tutuyoruz.” (K12)

“Biz haftalık 1 ders 50 dk şeklinde eğitim veriyoruz haftada 2 saat yapamıyoruz maalesef teori çalışmalarımı da bu saat içerisinde çalıştığımız parça üzerinden öğretiyorum. Maddi açıdan aileler bu şekilde uygun görüyor ve bütçe ayıramıyorlar o yüzden haftada 1 ders yapıyoruz verimlilik açısından bence haftada 2 saat olmalı dersler.” (K3)

“Benim ders sürem 50 dk ve aslında uzun geliyor bu süre ben öğrenciye eser veriyorum ve eser bitse yenisini vereceğim ama çalışmadıkları için eser geçemiyoruz ve çalışma sürelerine göre bence uzun geliyor ders süreleri ve ben teoriye ayırıyorum dersin bir kısmını.”(K7)

Tablo 4.5 de katılımcılar özegen müzik eğitiminde farklı müzik türlerinin öğrenciyi motive etmek açısından güzel olduğu, Türk müziği, popüler müzik, dizi ve film müzikleri gibi farklı müzik türlerinin ve kültürümüze ait melodilerin keman öğretim programında yer alması gerektiği görüşündendirler. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Parça örnekleri var program içerisinde ama bir türkü ve bir Türk sanat müziği eseri göremiyorum.” (K8)

“Çocuklar Anadolu ezgileri ile büyüyor. Arabada giderken Türkü, TSM dinliyor. Çocukların zaten kulağı alışkın ve biz başka şeyler yükliyoruz elbette Suzuki, Sevcik ve diğer melodiler hepsini bilmeli ama kendi ezgisine de hakim olmalı.” (K19)

“Programda kaynak olarak güzel şeyler yer alıyor bunların yanına popüler şeyler ve kültürel, bizim yerel müziklerimize ait melodiler de eklenebilir.” (K12)

“Çok fazla teknik ile yormadan onların sevebileceği popüler müzikler, bazen Ömer Can bazen teknik bazen çok bilinen şeyler kullanıyorum bu yüzden programlar popüler müzikler ve Türkçe kaynaklar açısından geliştirilebilir.” (K2)

“Bazı teknik etüt, egzersiz ve eserlerin yanında mutlaka çalışılan gam ve etüdü hemen arkasından türkü, film ve dizi müziği gibi eserlerle onun hemen pekiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu şekilde öğrencilerin çok daha mutlu ve motive olduğunu

görüyorum ve öğrenci birkaç hafta etüt çalışınca hocam bi parça çalışsak artık yorulduğum tekrardan motive olmaya ihtiyacım var vs diyorlar.” (K12)

Tablo 4.5’te katılımcıların birçoğu keman eğitimlerinde başlangıçta Ömer Can kitabını kullandıklarını, ideal keman öğretim programı içerisinde Ömer Can, Mehmet efe gibi hocalarımızın keman kitaplarının yer alması gerektiğini, yabancı kaynak olarak küçük yaş öğrencilerde genellikle Suzuki’yi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Kaynak seçiminde öğrencilerin yaş ve yeteneklerinin dikkate alınarak seçim yapılması gerektiğini ve öğrencilerin beklentilerine yönelik kaynakların da programda yer alması gerektiğini ifadelendirmişlerdir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Başlangıçta Ömer Can kitabı yer almalı.” (K13)

“Yaş olarak bu metotların kullanım alanları her öğrenciye göre değiştirilmeli 7-13 yaş arası Suzuki metodu ile gidiyorum oldukça keyif alıyorlar, 12-15 yaş arası ise Ömer Can metodu hoşlarına gidiyor.” (K17)

“Esnek bir program olmalı, süreç içerisinde yedirilerek her gün yapılması gereken etütler olmalı, çalışma bilgisi yer almalı, Suzukideki gibi varyasyonlu çalışmalar ile Türkçe parçalara hazırlayabiliriz.” (K3)

“İlk haftalar Ömer Can ile başlanmalı daha sonra Suzuki ve Schradieck ile paralel gidilebilir.” (K13)

“Konu farklılıklara çıkıyor benim 7 yaşında bir sürü öğrencim var ama hiç biri birbiri ile uyumlu değil biri ile Suzuki kullanırken, biri ile bazen Hans Sitten kullanıyoruz tamamen yetenek söz konusu yeteneğe göre hareket edildikten sonra bence hiçbir sorun yok.” (K6)

“Wohlfhart eklenebilir.” (K10)

“Programda verilen kaynakların Türkiye şartlarına uygun olmadığını düşünüyorum. Bizim hocalarımızın da kitaplarını kullanmamız gerektiğini düşünüyorum Mehmet Efe’nin Ömer Can’ın kitapları, repertuar kitapları gibi onlar kullanılabilir sadece yabancı kaynakların olmaması gerektiğini düşünüyorum.” (K4)

“Çoğu eğitimci tek tek kaynaklara bağlı kalıyor. Çok fazla kaynaklardan yararlanılabilir. Herkes keman çalabilir diye bir kitap var Oyunlarla keman öğreniyorum diye de bir kitap var her ikisini de incelediğimde özellikle oyunlarla keman öğreniyorum masalımsı gidiyor. Özellikle 7-8 yaş öğrencilerin kendisi okurken keyif alacağı ve ders esnasında daha eğlenceli olabilecek bir kaynak.” (K15)

“Türkçe kaynaklar da olsa güzel olur. Öğrenci yabancı şeyler çalmaktan sıkılıyor ve öğrenci Türkçe bir şeyler çalmak istiyor, Batı sistemine uygun Türkçe güzel kaynaklar var.” (K18)

“Öğrencilerin beklentilerine yönelik kaynaklar da yer almalı.” (K11)

“Öğrenci belki farklı parçalar çalmak isteyebilir, ortaya koyabileceğimiz başlangıç seviyesinde basit Türkçe eserlerin ele alınıp öğrenciye verilebileceği kaynak yok o yüzden bu şekilde notalar yazıyorum onlarda öğrenciye verilebilir.” (K14)

“Küçük çocuklara, yetişkinlerden daha farklı örnekler verdiğimiz için küçük çocuklara yönelik kitaplar da yer almalı diye düşünüyorum.” (K20)

Tablo 4.5'te program tasarısı olarak öğretmenlerin çoğu öğrencilerin yaş, algı, yetenek ve fiziksel durumlarının farklılıklarından dolayı tek bir programın faydalı olmayacağını onun yerine yaşlara göre ayrılmış birden fazla programın olmasının yararlı olacağından bahsetmişlerdir. Bazı öğretmenler ise her öğrencinin öğrenme ve yetenek düzeyinin farklı olduğundan ve bu farklılıklardan dolayı bu programların haftalara ayrılıp her hafta yapılması gerekenler yerine genel kazanımlar olarak verilmesi gerektiğinden, öğrencilerin çalışma düzeyi ve algısal düzeye göre de programlar oluşturulabileceğinden bahsetmişlerdir. Katılımcı görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“5-6 yaş ile 15 yaş üzerine aynı eğitim verilmemeli yaşa göre farklılıklar göstermeli.” (K4)

“7 yaşındaki öğrenci ile ileri yaştaki öğrencinin sabır ve odaklanma süresi farklılık gösterir. 7 yaşındaki öğrencinin 2-3 haftada kazanacağı bir davranışı, ileri yaştaki bir öğrenci daha kısa bir zamanda kazanabilir. Program yaş ve gelişimsel durum dikkate alınarak yapılırsa bence daha mantıklı olur.” (K9)

“Evet 7-14 yaş arasına bir müfredat 14-22, 22 yaş ve üzeri gibi, tabii 7 yaşın altı gelen öğrenciler de olabiliyor onlar için de bir program olmalı 4 farklı program olabilir.” (K12)

“Tek bir program kesinlikle olmamalı her yaşa uygun programlar olmalı 7-10 arası, 10-12 yaş arası yaş grubu gibi gruplara ayrılmalı.” (K13)

“Öğrencilerin düzeyine göre birden fazla programlar olmalı, bazı yetenekli öğrenciler için öğretmenler ekstra çalışmalar ekleyebilir. Bu programlar, yaşa göre ve çalışma zamanlarına göre de ayrılabilir. 7 yaş öğrenci bunları yaparken zevk alabilir ama yetişkin bir öğrenci keyif almayabilir.”(K18)

“Aynı yaşta iki çocuk bile olsa farklılıklar olduğu için biri çok sıkılabilir, çok zorlanabilir bu programı kullanırken, diğeri daha iyi anlayabilir, daha hızlı gelebilir. Bence herkes için ayrı olmalı. Belirli yaş aralığı şeklinde, 7-12 yaş şu program gibi olmalı.” (K16)

“Tek program olmamalı, yaş gruplarına ayrılır bir program olmalı ve yaş gruplarına göre ayrılrsa bile program esnetilebilir olmalı çünkü kimsenin programa tam uyabileceğini sanmıyorum çünkü yaş gruplarına göre ayrılrsa bile 7-8 yaşındaki öğrencinin fiziksel özellikleri bile farklı olduğu için ona göre de bir gelişim aşaması olacaktır. Bu yüzden hem yaş hem de algısal düzeye göre belirlenmesi lazım.” (K9)

“Yaş gruplarına ayrılrsa bile genel yazılabilir. Çünkü 3 yaş çocuk ile 5 yaş çocuğun algısı bir olmuyor genel yazılabilir ama öğretmene bırakılmalı birazda şu hafta şöyle olmalı şeklinde yazılmamalı genel yazılır öğretmen ihtiyaca göre seçebilir.” (K11)

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgular ışığında tartışma, sonuç ve öneriler sunulmuştur.

5.1. Tartışma

Bu çalışmada özengen müzik eğitimi kurumlarında keman eğitimi veren öğretmenlerin MEB'in keman kursu programına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde MEB'in keman kursu programını çok az öğretmenin kullandığı görülmüştür. Bu bulguları destekler biçimde Tanrıöver vd., (2015) genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler adlı çalışmasında özengen müzik eğitiminde yer alan kursların bir kısmında öğretim programının bulunduğu ve olan programların ise uygulanmıyor olduğu sonucuna ulaşmıştır. Hancıoğlu (2010) Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine yaptığı çalışmada özengen müzik eğitimi veren kurumlarda hazırlanan ders öğretim programlarının yarısının MEB tarafından hazırlanan programlar olduğuna, bir kısmının ise öğretmenler ve yönetim tarafından hazırlanan programlar olduğuna, %10 unda ise bir program olmadığına ulaşmıştır. Tokatlı ve Mustul (2021) özengen müzik eğitimi kurumlarında keman dersini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemlere yönelik çalışmada ders öğretim programlarının belirlenmesinde öğretmenlerin bir kısmı MEB'in öğretim programına göre belirlendiğinden bahsederken bazı öğretmenlerin ders öğretim programının olmadığı, ders öğretim programlarını öğretmenlerin kendilerinin belirledikleri sonucuna ulaşmıştır. Tepeli (2018) Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi adlı çalışmasında müfredatın yetersizliği, müfredatın güncelliğini yitirmiş olması ve müfredatı uygulamada yaşanan zorluklar, müfredatı takip sorunu nedeniyle teori ve uygulamada sıkıntı yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde öğretmenlerin çoğuna göre MEB keman kursu program içeriği yeterli iken bazı öğretmenlere göre program içeriği Türkçe kaynak yetersizliği, metot çeşitliliği, öğrencinin hazır bulunuşluğu ve yetenek farklılığı, veli beklentileri, yaş sorunu gibi birçok yönden yetersizdir. Literatürde MEB'in keman kursu programının incelendiği bir çalışmaya rastlanmadığı için araştırmanın ikinci alt problemi bu alandaki farklı çalışmalar ile tartışılmıştır. Bu bulguları destekler biçimde, Şirin (2023) özengen müzik eğitimi veren

kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi adlı çalışmasının sonucunda özengen müzik eğitimi kurumlarının verilen bireysel çalgı dersi programlarında yazılı-basılı eğitim öğretim materyallerini kullandıklarına ve öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözettiklerine ulaşmıştır. Aktaş (2023) keman öğretim programı model önerisi adlı çalışmasında her öğrencinin farklı müzikal öğrenme stiline sahip olduğuna ve her öğrenciye farklı metot ve yöntem kullanılması gerektiğine ulaşmıştır. Özdemir (2015) amatör keman eğitiminde amaç ve hedeflere göre keman öğretim metotlarının ve tekniklerinin incelenmesi adlı çalışmasında eğitimcilerin keman eğitimlerinde kullandıkları yöntemlerin öğrencilerin müzik algısına ve yaşına göre değiştiği, küçük yaş gruplarında dersleri oyunlaştırarak işledikleri, metot seçimlerini farklı yaş gruplarına göre yaptıklarına ulaşmıştır. Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde öğretmenlere göre özengen müzik eğitimi veren kurumlarda keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasında şarkı çalmak, okul törenlerinde yer almak, konser vermek, sertifika almak, müziği meslek haline getirmek, yurt dışı bursluluk, eğlenmek, terapi olmak, sosyalleşmek, aile ve arkadaşlarını mutlu etmek gibi birçok beklentisi olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulguları destekler biçimde Tokatlı ve Mustul (2021) özengen müzik eğitimi kurumlarında keman dersini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler adlı çalışmasında keman eğitimi alan öğrencilerin yarısının hobi amaçlı bir kısmının ise meslek edinme amacıyla keman eğitimi aldıklarına ulaşmıştır. Oktay (2017) Türkiye’de özengen müzik eğitiminde uluslararası sertifikalı müzik eğitimi programlarının işlevinin incelenmesi adlı çalışmasında öğrencilerin yurt dışı eğitimlerinde burs almak amacıyla sertifika sınavlarına katıldıkları ve öğrencilerin gelecekte müzikle ilgili meslek grubunda yer alma konusundaki beklentilerinin ise düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Hancıoğlu (2010) Ankara’daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine yaptığı çalışmada özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerin psikolojik rahatlama, müzik okulu kazanma ve sosyalleşme amacıyla çalgı eğitimi aldıkları ve alınan eğitim devamlılığında öğrencilerin çoğunun müzik okullarına geçiş yaptıkları sonucuna ulaşılması çalışmanın bulgularını desteklemektedir. Ataman ve Güler (2021) özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri adlı çalışmasında müziği meslek edinme, kendini ayrıcalıklı hissetme, aile ve arkadaşların çalgı öğrenmeyi desteklemesi, çevre ilgisi gibi içsel ve dışsal güdülenmelere sahip oldukları sonuçlarına ulaşmıştır. Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerine göre ideal keman öğretim programı müziksel teori ve uygulama bilgilerinin bulunduğu, bireysel ve yaşsal farklılıkların dikkate alındığı, Türkçe kaynak ve eserler ile

birçok müziksel içeriğin yer aldığı bir program olmalıdır. Demirci, Parasız ve Gülüm'e (2017) göre "Bireysel çalgı eğitiminde program; temel boyutlar, kazanımlar, dâhilinde bireyselleştirilmelidir. İşleniş ise öğretmen tarafından beklenen davranışların uygulanabilmesine yönelik ele alınıp, başta teknik unsurlar olmak üzere diğer unsurlar ile beraber bir bütün olarak sürece yayılmalıdır." Akan (2023) örgün eğitim dışındaki eğitim süreçlerinde keman eğitimi ve öğretimine yönelik uygulamalar: Türkiye ve Almanya örneği adlı çalışmasında eğitimcilerin keman eğitiminde çeşitli müzik türlerine ait kaynaklara yer verdiği, görsel işitsel etkinliklerden yararlandıkları, çeşitli müzik türleri ve derslerde eşlik kullandıkları sonucuna ulaşması bu çalışmanın bulgularını desteklemekte iken haftalık ders saatinin öğrencinin kemana öğrenme ve geliştirme konusunda yeterli olduğu sonucu çalışmanın bulguları ile örtüşmemektedir. Şin (2023) özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi adlı çalışmasının sonucunda yer alan başlangıç düzeyi çalgı eğitiminde tekniğin tam oturmadan yeni konulara geçilmesiyle öğrencinin eğitimin ilerleyen dönemlerinde sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Çalışmanın bulgularını destekler biçimdedir. Özdemir (2015) amatör keman eğitiminde amaç ve hedeflere göre keman öğretim metotlarının ve tekniklerinin incelenmesi adlı çalışmasında küçük yaş eğitimi için metotların eksik olduğu, küçük yaş gruplarında dersi oyunlaştırarak işledikleri ve eğitimcilerin farklı yöntem kullandıkları sonucu çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Oğuz Kaleli ve Mustul (2021) özengen keman eğitimi sürecine yönelik öğretmen görüşleri adlı çalışmada öğretmenlerin keman derslerini haftada 1 ders şeklinde yaptıkları, eğitimcilerin ders sürelerini 50-60 dk yapmayı tercih ettikleri ve öğrenci isterse haftada 2 saat ders ve grup keman dersinin yapılabileceği sonucuna ulaşmıştır. Ulaşılan sonuç keman derslerinin haftada 1 ders şeklinde yapılma yönündeki bulgularını desteklemekte iken eğitimcilerin haftalık ders süresi konusundaki tercihlerinin farklılığı yönünden örtüşmemektedir.

5.2. Sonuç

Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki keman kursu programlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği çalışma sonucunda; özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki keman öğretmenlerinin çok azı MEB'in keman kursu programını kullandıkları, bir kısım öğretmenin ise programın varlığından haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Programın Türkçe kaynak, hazır bulunmuşluk, yetenek farklılıkları, güncellik ve yaşlara göre ayrılma gibi birçok yönden geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin çoğu program içerik yeterliliği ile içeriğin öğrenci beklentilerini karşılaması yönünden çeliştikleri sonucuna

ulaşmıştır. Bazı öğretmenlere göre programda yer alan teknik çalışmaların öğrenciyi beklentilerine ulaştırabilecek bir yol olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programda düet ve eşlik çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin işitsel gelişimine katkı sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel farklılıklara bağlı olarak öğretmenlerin tek bir programdan ilerleyemedikleri ve kaynak seçimlerini bireysel farklılıklara göre yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin çoğunun teori ve uygulamalı dersi bir ders saati içerisinde yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Keman öğretmenlerine göre teori ve uygulamalı kazanımların yer aldığı, içerisinde Türkçe ve yabancı kaynakların bulunduğu, kazanım sıralamalarının öğrencilerin algı ve beceri düzeylerine göre zamana yayılarak gerçekleştiği, bireysel farklılıkların, öğrenci ve veli beklentilerinin gözetildiği, doğaçlama, eşlik ve işitsel çalışmaların yer aldığı programlar ideal keman kursu programıdır.

5.3. Öneriler

Müzik eğitimi bireylerin bilişsel, sosyal, duygusal gelişimlerinde ve toplumsal yaşayışlarında önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle özengen müzik eğitimi veren kurumlarda kaliteli bir eğitim sunulması oldukça önemlidir. Bu çalışmanın sonucundan elde edilen bulgular ışığında şu öneriler sunulmuştur.

- MEB'in keman kursu programından her eğitimcinin haberdar olması için kurumlarda yöneticiler tarafından bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir.
- Program 7 yaş ve üzeri bireyler için hazırlanmıştır. Küçük çocuklar ve yetişkinler için ayrı programlar oluşturulup onların gelişimleri düşünülerek duruma uygun araç ve gereçler programa eklenebilir.
- Teknik düzeyi geliştirmeye yönelik ve akademik seviyede yeterli olduğu değerlendirilen program çocukların, velilerin ve öğretmenlerin beklentilerini karşılayacak içerik zenginliğine ulaştırılmalıdır. Bunun için programa ulusal kültürümüzü yansıtacak ve popüler müzik türlerini kapsayacak repertuvarlar, düet parçalar ve Türkçe kaynaklar eklenebilir.
- Programda Türkçe kaynaklara yer verilmesi, içerik yoğunluğunun azaltılması, içeriğin belli periyotlarla güncellenmesi öğretmenlerin uyumunu artırabilir.
- Özengen keman eğitiminde küçük çocukların sıkılmaması ve eğitim verimliliğini arttırabilmek için dersler kısa süreli ve haftada birkaç ders olacak şekilde planlanabilir.
- Yaş, yetenek, algı düzeyi gibi bireysel farklılıkların dikkate alınarak planlandığı birkaç program öğretmenlerin bireysel farklılıklara yönelik seçimlerinin kolaylaşmasına,

kaynak kullanımlarını belirlemelerine, program kullanımlarına ve eğitim yararlılığına etki edebilir.

- Keman üzerine sadece kariyer yapmak isteyen bireyler için MEB'e bağlı akademik yönde müzik eğitim kurumları açılıp o kurumlarda akademik seviyenin yüksek olduğu eğitmenler ve farklı programlar ile ilerlenebilir.
- Programı kullanan ve kullanmayan kurslar arasında başarı oranını ortaya çıkaracak bir çalışma planlanması faydalı olabilir.

KAYNAKLAR

- Acar, A. K. (2019). *Müzik teknolojilerinin başlangıç seviye grup piyano eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik öğretim programı önerisi: Mıdı piyano laboratuvar uygulamaları* [Yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Akan, B. S. (2023). *Örgün eğitim dışındaki eğitim süreçlerinde keman eğitimi ve öğretimine yönelik uygulamalar: Türkiye ve Almanya örneği* [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Akça, O. M. (2021). *Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümlerindeki keman öğrencilerinin çalgılarına yönelik genel kültür düzeylerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Akın, S. ve Yiğit, E. F. (2023). Özengen müzik eğitimi kurumlarında öğrencilerin çalgı seçimleri üzerine kurum sahibi görüşleri *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1511-1532. DOI. 10.51460/baebd.1393222
- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi* [Yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Aksoy, Y. (2021). *Bedensel engelli bireylere internet yoluyla uzaktan keman eğitimi modeli* [Doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Aksoy, Y. (2023). Özel müzik kurslarının denetlenme durumlarının incelenmesi *Milli Eğitim Dergisi*, 52(238), 1385-1412.

- Aksoy, Y., Güçlü, O., ve Nayir, A. E. (2020). Özel müzik kurslarının pandemi sürecindeki uzaktan eğitim durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 947-967. doi.org/10.37669/milliegitim.827709
- Aktaş, S. (2023). *Keman öğretim programı model önerisi* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Altundağ, M. (2022). *Türkiye'de özengen müzik eğitiminde London College of Music uluslararası sertifika programı ve sınav aşamalarının işlevselliği* [Yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Ataman, Ö. G., ve Güler, İ. (2021). Özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri (Çanakkale ve Balıkesir Örneği). *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(1), 267-287. doi:10.23863/kalem.2021.192
- Ceviz, B. (2021). *Başlangıç düzeyinde özengen gitar eğitimine yönelik kılavuz öğretim programı tasarısı ve uygulamadaki görünümü* [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Demirci, B., Parasız, G., ve Gülüm, O. (2017) Çalgı eğitimcilerinin ders içi uygulamalara yönelik görüşleri (Mevcut Durum ve Olması Gereken Durum) *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 39, 31-49.
- Demirel, Ö. (2004). *Öğretimde planlama ve değerlendirme öğretme sanatı* (7. Baskı) Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2009). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı* (14. Baskı) Pegem Akademi
- Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya* (29. Baskı) Pegem Akademi.
- Duman, B. (2004). *Öğrenme-Öğretme Kuramları ve Süreç Temelli Öğretim* Anı Yayıncılık
- Gedik, E. (2021). *Güzel sanatlar liselerinin çalgı eğitimi branşlarından kaval dersi öğretim programının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Ereş, F., Aksüt, M., Babaoğlan, E., Helvacı, A. M., Menteşe, S., Uygun, S., Şahin, B., ve Ülke, S.M. (2009). *Eğitimle ilgili temel kavramlar*. Ereş, F. (Ed.), Eğitim bilimine giriş (s. 02-19) içinde. Ankara: Maya Akademi.

- Güneş, H. (2015) *Eğitim bilimleri terimler sözlüğü*. Ankara: Ütopya Yayınevi
- Gürsoy, G. (2021). *Güncel ve popüler müzikler dersine yönelik öğretim programı tasarısı ve uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi* [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Güven, A. Z. (2011) İlköğretim II. Kademe Türkçe dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 121-133.
- Hancıoğlu, G. (2010). *Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine genel bir inceleme* [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kalyoncu, N., Nolte, E., Özmenteş, G., Özeke, S., Çeliksa, H., Özata, C., Öztürk, Ö., Öztürk, G., Boon, E. T., Ahmethan, N. B. (2021). *Müzik öğretme-öğrenme tasarılarının teorik temelleri*. Kalyoncu, N.(Ed.), *Müzik eğitiminde çok bileşenli pedagojik yaklaşımlar ve öğretme-öğrenme yaklaşımları tasarılar-yöntemler-modeller* (s.43-77) içinde. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Karataş, B. U., ve Aksoy, Y. (2024). Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki keman dersi repertuarlarının incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 12(149), 206-228. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.74464>
- Laçın, G. (2019). *TRT Türk halk müziği çocuk korolarına yönelik öğretim programı önerisi* [Yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2016). *Keman kursu programı (528 saat süreli)*. Erişim adresi: https://ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_07/27095400_keman_kurs_programi.pdf
- Oğuz, T.G., Kaleli, Y.S. ve Mustul, Ö.(2021). Özengen keman eğitimi sürecine yönelik öğretmen görüşleri (Konya ili örneği). *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 2127-2151.
- Oktay, C. (2017). *Türkiye'de özengen müzik eğitiminde uluslararası sertifikalı müzik eğitimi programlarının işlevinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Özakçe, S. (2019). *Müzik eğitimi anabilim dalı bireysel ses eğitimi öğretim programlarının değerlendirilmesi* [Yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.

- Özdemir, S. (2015). *Amatör keman eğitiminde amaç ve hedeflere göre keman öğretim metotlarının ve tekniklerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Özdemir, S., Yalın, H. İ., ve Sezgin, F. (2012). *Eğitim bilimine giriş* (Geliştirilmiş 8. Basım) Nobel Akademik Yayıncılık
- Özgül, İ. (2022). *Müzik eğitimi ve öğretimi kuramlar-solfejler-şarkılar-yaklaşımlar*. (9. Baskı) Ankara: Pegem Akademi
- Parasız, G. (2010). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi*, (15), 19-14.
- Say, A. (2010) *Besteciler, yorumcular, eserler, kavramlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2012). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Şendurur, Y. (2001). Keman eğitiminde etkili öğrenme-öğretme yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 145-155.
- Şirin, E. (2023). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Tanrıöver, A. U ve Tanrıöver, G. B. (2015). Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(32), 555-567. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2679>
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri* (Geliştirilmiş 2. Basım) Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları
- Tekindal, M. ve Arsu, Ş. U. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153- 182.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Tokatlı, B. (2020). *Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler* [Yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Tokatlı, B. ve Mustul, Ö. (2021). Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(43), 6595-6634. DOI:10.26466//opus.910883.
- Toker, S. (2018). *Güzel sanatlar fakültelerinde yürütülen bireysel ses eğitimi dersine yönelik öğretim programı modeli* [Doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Topdemir, T.T. (2019). *Keman çalışma sürecinde ısınma-soğuma egzersizleri* [Yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu (2024). *Eğitimin tanımı, Öğrenmek ve öğretimin tanımı*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/ogrenmek/ogretim>
- Türkmen, E. F. (2021). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri*. (8. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. (Genişletilmiş 4.Baskı) Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Yağışan, N. (2008). *Keman çalmanın biyomekanik analizi*. Eğitim Kitabevi Yayınları
- Yanık, A., Yüksel, A., ve Ayazlar, R, A. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri kavramlar-analizler-araştırmalar*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Yaymak, U. (2022). *Güzel sanatlar eğitimi anabilim dalı güzel sanatlar liselerinde 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin bağlama eğitimi öğretim programının incelenmesi* [Doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Yokuş, H. ve Yokuş, T. (2010). *Müzik ve çalgı öğrenimi için strateji rehberi I Öğrenme stratejileri*. (1. Baskı) Pegem Akademi Yayıncılık.

EKLER

EK-1 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunda Yer Alan Demografik Bilgiler ve Araştırma Problemlerine İlişkin Sorular

1. Cinsiyetiniz
2. Yaşınız
3. Eğitim durumunuz
4. Mezun olduğunuz okul
5. Ana çalgınız
6. Kaç yıldır keman çalmaktasınız
7. Kaç yıldır eğitim vermektесiniz
8. Çalıştığınız il
9. MEB'in keman kursu programını ne sıklıkla kullanmaktasınız?
10. MEB keman kursu program içeriği sizce yeterli mi? Yeterli değilse neden?
11. Size göre özengen müzik kursunda keman eğitimi alan öğrencilerin eğitim noktasında beklentileri nelerdir? Program bu beklentileri karşılıyor mu?
12. Size göre ideal keman öğretim programı nasıl olmalıdır?

EK-2 Etik Kurul Onayı

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
ETİK KURUL KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih :05/01/2024 Toplantı Sayısı:01 Karar No :2024/44
Araştırmanın Başlığı	Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Keman Kursu Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri.
Sorumlu Araştırmacı	Dr. Öğr. Üyesi Yakup AKSOY
Yardımcı Araştırmacı	Behiye KARATAŞ Lisansüstü Öğrenci
Etik Kurul Kararı	17232 sayılı başvuru Etik Kurul tarafından değerlendirilmiş olup, başvurunun bilimsel araştırma etiği açısından "Uygun" olduğuna karar verilmiştir.

EK-3 MEB Araştırma Uygulama İzni

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

Sayı : E-36077160-405.01-100778354
Konu : Araştırma Uygulama İzni

22.04.2024

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 2020/2 Nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi.
b) Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğünün 22.02.2024 tarihli ve E-48178250 -300 -474522 (DYS 97301363) sayılı yazısı.
c) Behiye KARATAŞ'ın 16.04.2024 tarihli ve 100477584 sayılı dilekçesi.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Behiye KARATAŞ'ın "Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Keman Kursu Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin İlgi (b)'de kayıtlı yazı ve Ekleri incelenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyette bulunan ek listede belirtilen okullardaki öğretmenlerin katılımıyla yapılması planlanan uygulamanın denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanmasına İlgi (a)'da kayıtlı Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Fethullah GÜNER
Bakan a.
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü

Ekler:

- 1- Onaylı Veri Toplama Araçları
- 2- Okul Listesi
- 3- İlgi (c)'de Kayıtlı Dilekçe Ek'i

Dağıtım:

Gereği:
Ankara Valiliğine (İl Millî Eğitim Müdürlüğü)
Konya Valiliğine (İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:
Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğüne